

Twentse Arbeidsmarktmonitor November 2023

Voor inzicht in cijfers en trends
op de Twentse Arbeidsmarkt

INHOUDSOPGAVE

IN VOGELVLUCHT	Pag 3
VRAAG	Pag 6
VRAAG / AANBOD	Pag 11
UITKERINGEN	Pag 19
SPECIALS	Pag 26
BIJLAGEN	Pag 35

Colofon

Samenstelling en coördinatie

P. Oude Engberink - Weideveld (*Gemeente Enschede*)
E. van de Wiel (*Kennispunt Twente*)
R. Esselink (*Kennispunt Twente*)
J. Westdorp (*Kennispunt Twente*)

Meegewerkt hebben

H. Seker (*Kennispunt Twente*)
I. Huiskes (*SamenTwente*)

Ambtelijk opdrachtgever

C. Cloudi (*Gemeente Enschede*)

Bestuurlijk opdrachtgever

A. Kampman (*voorzitter Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt en wethouder Arbeidsmarkt van de gemeente Enschede*)

TWENTSE ARBEIDSMARKT IN VOGELVLUCHT

November 2023 - SAMENVATTING

Lichte afname in aantal nieuwe vacatures

In het tweede kwartaal van 2023 is in Twente een iets sterkere daling in het aantal nieuwe vacatures te zien dan landelijk. In Twente is er ten opzichte van een kwartaal eerder een afname van 3,7 procent. Landelijk was deze daling iets minder groot (-2,6 procent).

Aantal openstaande vacatures licht toegenomen

Aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 telde Twente 12.600 openstaande vacatures. Ten opzichte van een kwartaal eerder is dit een toename van 50 openstaande vacatures, een stijging van 0,4 procent. Vergeleken met een jaar eerder zijn er nog 5,6 procent minder openstaande vacatures in Twente. De toename is landelijk wel iets groter dan in Twente. Landelijk steeg het aantal openstaande vacatures in het eerste kwartaal van 2023 namelijk met 1,9 procent.

Spanning op Twentse arbeidsmarkt stijgt naar zeer krap

Na een daling van twee kwartalen op rij waardoor de spanning zakte onder de grens voor een zeer krappe arbeidsmarkt, is deze in het tweede kwartaal van 2023 weer gestegen tot boven deze grens. De spanning bedraagt 4,05. Hiermee is de arbeidsmarkt in Twente weer zeer krap. De spanning op de gehele Nederlandse arbeidsmarkt ligt structureel boven die van Twente, en is nog steeds zeer krap in het tweede kwartaal van 2023. Twente kent ook structureel een minder krappe arbeidsmarkt in vergelijking met omliggende regio's. In de aangrenzende regio's Achterhoek, Stedendriehoek en regio Zwolle staan tegenover elke persoon met een kortdurig WW-recht meer vacatures open. Dit verschil is echter gradueel. Maakt het voor een werkgever uit of er vier of vijf openstaande vacatures zijn per werkzoekende?

Aantal WW-rechten in Twente stijgt in derde kwartaal 2023

Na de seizoensgebonden stijging van het aantal personen met een WW-recht aan het eind van 2022 en begin 2023, en een daarop volgende daling is het aantal in het derde kwartaal van 2023 gestegen met de grootste toename in augustus. Sinds voorjaar 2021 is de ontwikkeling van het aantal WW-rechten in Twente vergelijkbaar met de landelijke ontwikkeling waarbij Twente constant net onder de landelijke ontwikkeling scoort.

Stijging in WW-rechten in Twente vooral terug te zien bij jongeren in derde kwartaal 2023

In het tweede kwartaal van 2023 is het aantal Twentse jongeren met een WW-uitkering weer gedaald, maar vanaf juni is een stijging te zien. Hierdoor is in het derde kwartaal van 2023 het aantal jongeren met een WW-uitkering van 433 in juni 2023 gestegen naar 570 in september 2023. Vergeleken met een jaar eerder is het aantal lopende WW-rechten in september 2023 onder Twentse jongeren met 31,3 procent toegenomen. Landelijk is de procentuele toename kleiner, namelijk 12,4 procent.

Aantal Participatiewet-uitkeringen daalt licht

Per eind september 2023 werden er in Twente 12.524 Participatiewet-uitkeringen verstrekt. Dit waren er 98 minder dan eind juni 2023, een daling van 0,8 procent. Eind september 2023 lag het aantal Participatiewet-uitkeringen 0,3 procent onder het niveau van een jaar eerder en 6,4 procent onder het niveau van januari 2020. Vergelijkbaar met de regionale ontwikkeling is landelijk ook een lichte daling zichtbaar. In juli 2023 lag het landelijk totaal 1,4 procent onder dat van een jaar eerder, terwijl Twente in dezelfde periode een daling van 0,2 procent liet zien in het aantal Participatiewet-uitkeringen.

Specials: Arbeidsmarktparticipatie naar leeftijd en Twentse jongeren

In deze Arbeidsmarktmonitor speciale aandacht voor de arbeidsmarktparticipatie naar leeftijd en de jaarlijkse special over Twentse jongeren op de arbeidsmarkt.

Van alle 65-75-jarigen in Twente is bijna een op de vijf nog actief op de arbeidsmarkt

De netto arbeidsparticipatie (de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en alle 15 tot 75-jarigen) is in 2021 met een arbeidsdeelname van meer dan 80 procent het hoogst bij de leeftijdscategorieën 25-35, 35-45 en 45-55 jaar. Van alle 15-25-jarigen in Twente is 70 procent werkzaam en bij 55-65 jarigen 72 procent. Tot slot verricht 17 procent van de Twentse 65-75-jarigen nog betaald werk. Vergeleken met omliggende arbeidsmarktregio's is de arbeidsdeelname in alle leeftijdscategorieën verhoudingsgewijs iets lager in Twente.

Twentse jongeren op de arbeidsmarkt

Gedetailleerde cijfers over jongeren in Twente zijn beschikbaar tot en met 2021, enkele ook voor 2022 en (begin) 2023. Begin 2022 telt Twente ongeveer 101.300 jongeren tussen de 15 tot 27 jaar oud. Zij vormen bijna zestien procent van de Twentse bevolking.

In 2011 waren er 61.600 werkende jongeren in Twente, dit is 66 procent van de totale groep jongeren. In 2021 is deze groep gegroeid tot 72.700 (73%). Het aantal werkende jongeren is dus niet alleen in absolute, maar ook in relatieve zin toegenomen. Waren er in 2011 31.600 niet-werkzame Twentse jongeren, tien jaar later is dat aantal gedaald tot 27.200. Een afname van 13,9 procent. Landelijk is de afname met 13,1 procent ongeveer gelijk. Het aandeel jongeren dat onderwijs en werk combineert groeit. Van de totale groep jongeren in Twente volgt 64 procent formeel onderwijs, ook wel bekostigd onderwijs genoemd, en 36 procent doet dat niet. Landelijk is het percentage dat formeel onderwijs volgt lager (61 procent).

Het aantal Twentse jongeren tot 25 jaar dat een mbo-opleiding volgt, is in tien jaar tijd toegenomen met 2,9 procent (van 18.360 naar 19.040 studenten), maar is in de laatste twee schooljaren licht gedaald. Dit is het gevolg van de ontgroening, een dalend aantal jongeren, in Twente. Vergelijkbaar met het mbo zijn er in het schooljaar 2022/'23 minder jongeren in Twente die deelnemen aan een hbo-opleiding. Ook landelijk is een daling te zien in het aantal jongeren dat een hbo-opleiding volgt. In het collegejaar 2022/'23 is het aantal wo-studenten dat woont in Twente afgenomen, terwijl het aantal wo-studenten in Nederland nagenoeg gelijk bleef.

In Twente volgt 44 procent van de jongeren in het tertiair onderwijs een mbo-opleiding, tegen 40 procent landelijk. Het aandeel Twentse jongeren dat een hbo-opleiding volgt, is ongeveer gelijk aan het Nederlands gemiddelde; 35 procent in Twente tegen 34 procent landelijk. Het aandeel dat een universitaire studie volgt, is kleiner dan gemiddeld in Nederland (21 procent Twente, 26 procent landelijk).

De werkloosheid onder jongeren is relatief hoog en conjunctuurgevoelig. In 2022 bedraagt de Twentse jeugdwerkloosheid 6,6 procent. Ten opzichte van een jaar eerder (8,0%) is het werkloosheidspercentage onder jongeren gedaald met ruim 1,4 procentpunt.

Vier procent van de Twentse jongeren in 2021 is buiten beeld, dit zijn jongeren waarvan niet bekend is hoe zij de dag doorbrengen en van welk inkomen zij leven. Landelijk is deze groep iets groter. Tussen 2011 en 2021 is het aantal Twentse 'jongeren buiten beeld' afgenomen met zo'n 100 jongeren.

TWENTSE ARBEIDSMARKT IN VOGELVLUCHT

November 2023

Banen

2022 t.o.v. 2021

Openstaande vacatures

Kwartaal 2 2023 t.o.v.
kwartaal 1 2023

Nieuwe vacatures

Kwartaal 2 2023 t.o.v.
kwartaal 1 2023

Spanning op arbeidsmarkt

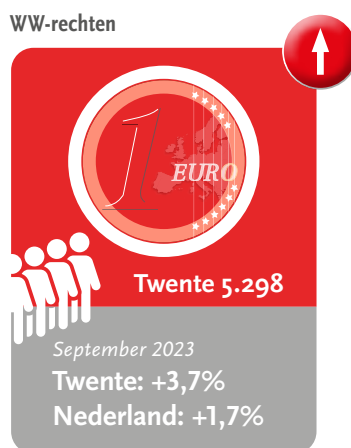
Kwartaal 2 2023

Werkloosheid

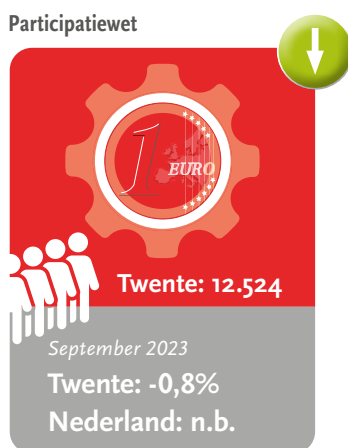
2022

WW-rechten

Juni 2023 t.o.v. maart 2023

Participatiewet

September 2023 t.o.v. juni 2023

VRAAG

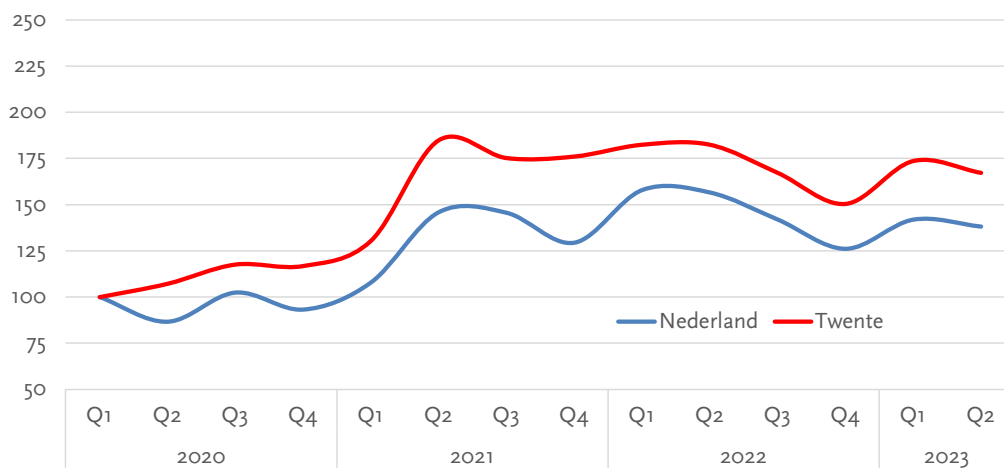
VACATURES

Lichte afname in aantal nieuwe vacatures

Een indicator voor de dynamiek op de arbeidsmarkt is het aantal nieuwe vacatures dat in de afgelopen periode is ontstaan. Een toename betekent een grotere dynamiek op de arbeidsmarkt, immers de vraag naar arbeid neemt toe. In de laatste twee kwartalen van 2022 is het aantal nieuwe vacatures gedaald, waarna in het eerste kwartaal van 2023 een stijging te zien was. Het tweede kwartaal van 2023 laat een zeer lichte daling zien, tot een totaal van 10.450 nieuwe vacatures. Dit zijn er 400 minder dan een kwartaal eerder, en 950 minder nieuwe vacatures ten opzichte van een jaar eerder. Met uitzondering van het vierde kwartaal van 2022 ligt sinds het tweede kwartaal van 2021 elk kwartaal het aantal nieuwe vacatures in Twente boven de 10.000.

Het aantal nieuwe vacatures dat per kwartaal ontstaat, is sinds begin 2020 in Twente sneller toegenomen dan in Nederland. Dat blijkt uit de figuur hieronder, de rode Twentse lijn ligt boven de blauwe Nederlandse lijn. Te zien is dat de Twentse en Nederlandse ontwikkeling in de meeste kwartalen een gelijke richting heeft. Beide namen af of namen toe, ook in het tweede kwartaal van 2023 is dit het geval. In het tweede kwartaal van 2023 is in Twente een iets sterkere daling in het aantal nieuwe vacatures te zien dan landelijk. In Twente is er ten opzichte van een kwartaal eerder een afname van 3,7 procent. Landelijk was deze daling iets minder groot (-2,6 procent).

Ontwikkeling aantal nieuwe vacatures Nederland en Twente vanaf 1ste kwartaal 2020

Vacaturemarkt

In de Twentse Arbeidsmarktmonitor publiceren wij cijfers over openstaande en ontstane vacatures. Dit zijn kwartaalcijfers die door CBS en UWV worden samengesteld. De aantallen vacatures worden afgerond op vijftigtallen, waardoor het totaal kan afwijken van de som van de delen.

Ontstane/nieuwe vacatures: het totaal aantal geschatte vacatures dat nieuw is ontstaan tijdens een kwartaal.

Openstaande vacatures: het aantal geschatte vacatures dat openstaat aan het eind van een kwartaal.

Arbeidsmarktkenmerken mbo-uitstromers 2019/'20

Op verzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tabellen samengesteld over de arbeidsmarktkenmerken van mbo-uitstromers uit studiejaar 2019/'20. Van de mbo-uitstromers wordt de arbeidsmarktpositie in oktober 2020 en oktober 2021 weergegeven, waarbij een uitsplitsing is gemaakt naar domein, subgroep, beroepsopleiding, beroep, crebocode, leerweg, niveau en diploma van de behaalde of gevolgde opleiding. Voor de werkende uitstromers is weergegeven in welke bedrijfstak zij op peilmoment 2021 werkzaam zijn.

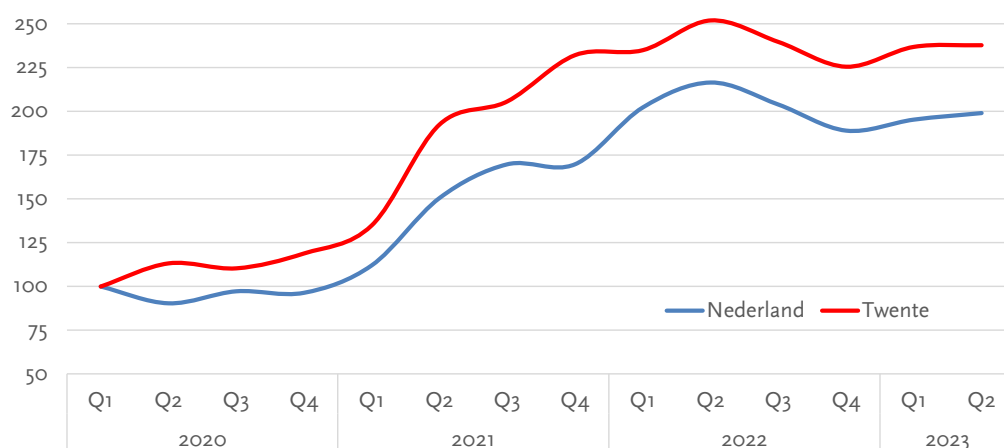
Aantal openstaande vacatures licht toegenomen

De sterke aanwas van nieuwe vacatures in de afgelopen twee jaar laat zich door de krapte op de arbeidsmarkt ook vertalen in een groot aantal openstaande vacatures in Twente. Er zijn minder werkzoekenden beschikbaar om nieuwe vacatures te vervullen waardoor meer vacatures blijven openstaan (zie ook later de spanning op de arbeidsmarkt). Ondanks de lichte afname van nieuwe openstaande vacatures in het tweede kwartaal van 2023, is het aantal openstaande vacatures zeer beperkt toegenomen.

Aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 telde Twente 12.600 openstaande vacatures. Ten opzichte van een kwartaal eerder is dit een toename van 50 openstaande vacatures, een stijging van 0,4 procent. Vergeleken met een jaar eerder zijn er nog 5,6 procent minder openstaande vacatures in Twente.

Ook bij de openstaande vacatures heeft de landelijke ontwikkeling over het algemeen eenzelfde richting, zo ook in het tweede kwartaal van 2023. De toename is landelijk wel iets groter dan in Twente. Landelijk steeg het aantal openstaande vacatures in het eerste kwartaal van 2023 namelijk met 1,9 procent.

Ontwikkeling aantal openstaande vacatures Nederland en Twente vanaf 1ste kwartaal 2020

Weinig verschillen in openstaande vacatures binnen de beroepsklassen

Vergeleken met het voorgaande kwartaal zijn er in het eerste kwartaal van 2023 vier beroepsklassen waar het aantal openstaande vacatures is opgelopen. De grootste toename is te zien bij de pedagogische beroepsklasse, daar is het aantal openstaande vacatures met 150 toegenomen. Er is ook een stijging in aantal openstaande vacatures in de bedrijfseconomische en administratieve, commerciële, en creatieve en taalkundige beroepsklassen. Er zijn drie beroepsklassen waar het aantal openstaande vacatures juist is afgenomen. Hierbij is de afname het grootst in de dienstverlenende beroepsklasse (-100). In de overige vijf beroepsklassen zijn (afgerond) evenveel openstaande vacatures als in het voorliggende kwartaal.

Vergeleken met een jaar eerder zijn er meer openstaande vacatures in de creatieve en taalkundige, managers, en technische beroepsklassen. In vier andere beroepsklassen is het aantal openstaande vacatures gelijk aan een jaar geleden. Binnen de beroepsklasse transport en logistiek is de grootste afname van openstaande vacatures te zien (-250). Vier andere beroepsklassen hebben eveneens minder openstaande vacatures dan een jaar eerder.

Aantal openstaande vacatures naar beroepsklasse vanaf tweede kwartaal 2022 in Twente

	kwartaal 2 '22	kwartaal 3 '22	kwartaal 4 '22	kwartaal 1 '23	kwartaal 2 '23
Agrarische	100	150	150	100	100
Bedrijfseconomische en administratieve	2.250	2.000	1.900	2.200	2.150
Commerciële	1.600	1.400	1.350	1.450	1.550
Creatieve en taalkundige	100	100	100	100	150
Dienstverlenende	1.100	1.150	950	1.150	1.050
Ict	900	900	800	750	800
Managers	700	750	700	750	750
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische	200	250	200	200	200
Pedagogische	500	400	400	350	500
Technische	3.200	3.150	3.200	3.300	3.250
Transport en logistiek	1.200	1.150	1.050	950	950
Zorg en welzijn	1.250	1.250	1.200	1.250	1.250
Totaal	13.100	12.700	11.950	12.550	12.600

NB: cijfers afgerond op 50-tallen Bron: UWV, bewerking: Kennispunt Twente, oktober 2023

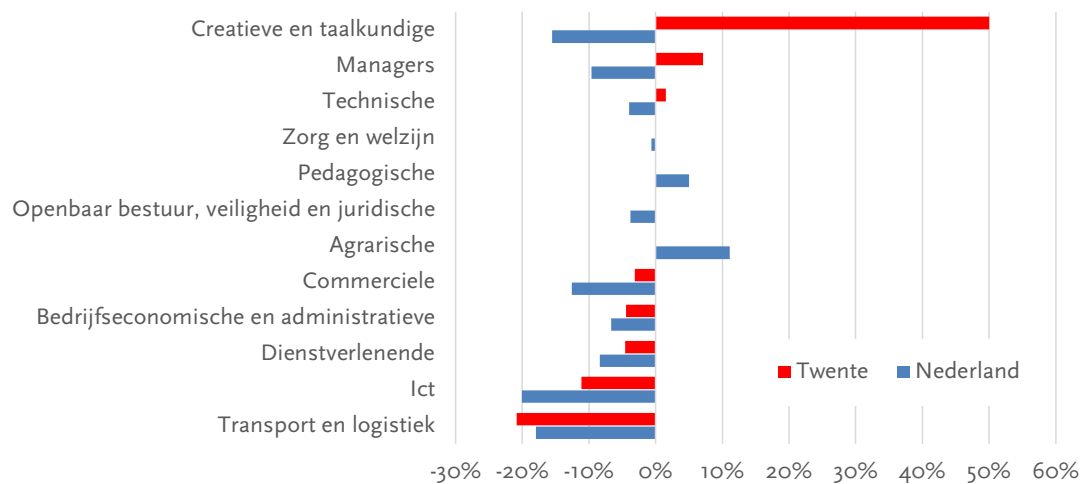
Techniek nog steeds een mannenvak, ook bij jongeren

Onder jonge technici (tot 35 jaar) zijn bijna vier keer zoveel mannen als vrouwen. Van de werkende vrouwelijke technici werkte 43 procent in 2022 ook daadwerkelijk in een technisch beroep tegenover 65 procent van de werkende mannen. Dat blijkt uit een recente analyse van het CBS. Jonge vrouwelijke technici hadden in vergelijking met mannelijke technici vaker een hbo- of universitair diploma.

Als we kijken naar de landelijke ontwikkeling van het aantal openstaande vacatures per beroepsklasse tussen het tweede kwartaal van 2022 en van 2023, dan is in drie beroepsklassen de procentuele groei in Twente groter dan landelijk. Het verschil is het grootst bij het aantal vacatures voor creatieve en taalkundige vacatures, maar hier gaat het verhoudingsgewijs om kleine aantallen binnen Twente. Vergeleken met het landelijke beeld had Twente ook een bovengemiddelde groei van het aantal openstaande vacatures voor managers en technische beroepsklassen. In Twente zijn er in vier beroepsklassen geen veranderingen te zien in het aantal openstaande vacatures ten opzichte van een jaar eerder. Hiervan zijn er landelijk twee waar er meer openstaande vacatures zijn dan een jaar eerder, namelijk de pedagogische, en agrarische beroepsklassen. Van de vijf beroepsklassen met minder vacatures dan een jaar eerder neemt in Twente procentueel gezien alleen de transport en logistieke vacatures harder af dan landelijk, in de overige vier beroepsklassen is de afname groter in Nederland.

Procentuele ontwikkeling aantal openstaande vacatures in Twente en Nederland, naar beroepsklasse (Q2 2023 t.o.v. Q2 2022)

Werkgelegenheid door AI

Beroepen die meer in aanraking komen met kunstmatige intelligentie (AI) worden populairder. Wanneer een beroep vijftientig procentiën stijgt bij de verdeling van de meest door AI beïnvloede beroepen, stijgt het werkgelegenheidsaandeel van dit beroep binnen de sector zo tussen de 2,4 en 4,3 procent. Vooral de hoogopgeleide beroepen genereren dit effect. Dit laten Albanesi et al. zien met een regressiemodel en data van zestien Europese landen in de periode 2011–2019. Het effect is sterker in landen met een hoger tempo van technologische verspreiding, en met meer onderwijs over technologieën, strengere mededingingsregels en een flexibele arbeidsmarkt.

Volgens het World Economic Forum zal (onder meer) A.I. tegen het jaar 2027 zo'n 83 miljoen banen vervangen hebben. Maar tegelijkertijd worden er volgens het WEF ook zo'n 69 miljoen nieuwe banen gecreëerd. Wat zijn dat dan voor banen? Het van oorsprong Franse recruitmentbureau Anywr deed er recent onderzoek naar, en komt tot deze 7 nieuwe A.I.-functies:

1. De Prompt Engineer
2. De Cogniticus
3. De A.I. Character Designer
4. De mens-machine-teammanager
5. De A.I.-ethicus
6. De chatbot-projectmanager
7. De NLP Engineer

Een beknopt beroepsprofiel van deze nieuwe functies is te lezen op de website [Wurf& - Recruitment & arbeidsmarktcommunicatie](#).

VRAAG & AANBOD

SPANNING OP DE ARBEIDSMARKT

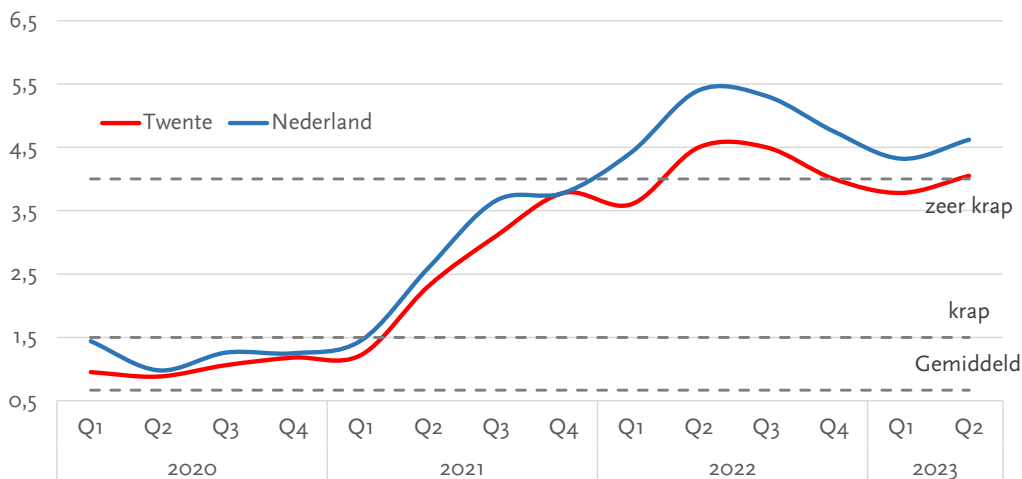
Spanning op Twentse arbeidsmarkt stijgt naar zeer krap

De spanning op de arbeidsmarkt is in deze monitor uitgedrukt in een getal. Hoe hoger dit getal, hoe meer spanning. Dat betekent dat het voor werkgevers moeilijker is om vacatures te vervullen en omgekeerd voor werkzoekenden makkelijker is een baan te vinden. Zie voor een uitgebreidere toelichting het kader 'Spanningsindicator Arbeidsmarkt'.

Een stijgend aantal openstaande vacatures leidt tot een toename van de spanningsindicator als niet gelijktijdig het aantal werkzoekenden toeneemt. Dat was in de post-coronaperiode zeker niet het geval, het aantal werkzoekenden nam eerder af. Daardoor liep de spanning op de arbeidsmarkt sinds het tweede kwartaal van 2021 op. Na een daling van twee kwartalen op rij waardoor de spanning zakte onder de grens voor een zeer krappe arbeidsmarkt, is deze in het tweede kwartaal van 2023 weer gestegen tot boven deze grens. De spanning bedraagt 4,05. Hiermee is de arbeidsmarkt in Twente dus weer zeer krap. De spanning op de gehele Nederlandse arbeidsmarkt ligt structureel boven die van Twente, en is nog steeds zeer krap in het tweede kwartaal van 2023. In Twente stonden er zoals gezegd voor elke persoon met een kortdurig WW-recht 4,05 vacatures open, in Nederland zijn dat er 4,62. Dat betekent dat het in Nederland in het algemeen moeilijker is om vacatures gevuld te krijgen.

Twente kent ook structureel een minder krappe arbeidsmarkt in vergelijking met omliggende regio's. In de aangrenzende regio's Achterhoek, Stedendriehoek en regio Zwolle staan tegenover elke persoon met een kortdurig WW-recht meer vacatures open. Ten opzichte van het vierde kwartaal is in alle omliggende regio's de arbeidsmarktspanning in het tweede kwartaal 2023 ook toegenomen.

Ontwikkeling spanningsindicator Twente en Nederland, 2de kwartaal 2020 - 1e kwartaal 2023

Bron: UWV, bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2023 is bij twee beroepsklassen de arbeidsmarkttypering in Twente veranderd, beide hebben te maken met een krappere arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om de agrarische en pedagogische beroepen, die nu beide zeer krap zijn. In deze twee beroepsklassen zijn er dus meer vacatures bij een afgenomen of gelijk gebleven aantal beschikbare kandidaten. Al sinds het begin van 2022 hebben alle beroepsklassen te maken gehad met een arbeidsmarkt die minimaal krap is. In het tweede kwartaal van 2023 zijn acht van de twaalf zeer krap. Dat betekent dat er voor elke kortstondig werkloze minimaal 4 posities open staan.

Typering arbeidsmarkt naar beroepsklasse, Twente, 2de kwartaal 2023

Beroepsgroep	Kwartaal 2 2022	Kwartaal 3 2022	Kwartaal 4 2022	Kwartaal 1 2023	Kwartaal 2 2023
Agrarische	zeer krap	zeer krap	zeer krap	krap	zeer krap
Bedrijfseconomische en administratieve	zeer krap	krap	krap	zeer krap	zeer krap
Commerciële	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap
Creatieve en taalkundige	krap		krap	krap	krap
Dienstverlenende	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap
ICT	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap
Managers	zeer krap	zeer krap	zeer krap	krap	krap
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische	krap	zeer krap	zeer krap	krap	krap
Pedagogische	zeer krap	krap	krap	krap	zeer krap
Technische	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap
Transport en logistiek	zeer krap	zeer krap	krap	krap	krap
Zorg en welzijn	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap	zeer krap
Totaal	zeer krap	zeer krap	krap	krap	zeer krap

Bron: UWV, Bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

Spanningsindicator Arbeidsmarkt

De Spanningsindicator Arbeidsmarkt wordt berekend door dit aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Deze grootheden worden gebruikt als benadering van de openstaande vraag en direct beschikbaar aanbod.

De Spanningsindicator Arbeidsmarkt kan een getal geven tussen nul en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator van nul is de arbeidsmarkt zeer ruim, want er zijn geen openstaande vacatures en wel personen met een korte WW uitkeringsduur. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal personen met een korte WW uitkeringsduur is de arbeidsmarkt zeer krap.

Een spanning lager dan één betekent dat er minder vacatures zijn dan het aantal beschikbare personen met een korte WW uitkeringsduur. Een getal hoger dan één betekent dat er meer vacatures zijn dan personen met een korte WW uitkeringsduur om deze te vervullen.

Zzp'en naast vaste baan steeds normaler

Door het structurele tekort aan personeel wordt de (arbeids)overeenkomst tussen werkgever en werkende meer fluïde. Werkenden kiezen in toenemende mate voor autonomie en variatie in het werk door te wisselen van werkgever, soms zelfs van branche en ook van type arbeidsrelatie. Vandaag gedetacheerd, morgen in vaste dienst en overmorgen werk aannemen als zzp'er. Onderzoek van TNO laat zien dat 6,3 procent van werknemers in vaste dienst ook werkzaam is als zelfstandige; het gaat om bijna 340 duizend werknemer-zzp'ers en hun aantal is de afgelopen jaren sterk toegenomen.

Meer beroepsgroepen hebben te maken met zeer krappe arbeidsmarkt

Beroepsklassen zijn onder te verdelen in beroepsgroepen. In het tweede kwartaal van 2023 is het aantal beroepsgroepen met een (zeer) krappe arbeidsmarkt in Twente gestegen van 69 naar 70. Van de in totaal 112 onderscheiden beroepsgroepen heeft de ruime meerderheid (63%) te maken met veel vraag naar personeel.

Ten opzichte van het vorige kwartaal is het aantal beroepsgroepen met een zeer krappe arbeidsmarkt gestegen van 48 naar 51. Er zijn 19 beroepsgroepen waarbij sprake is van een krappe arbeidsmarkt, dat zijn er twee minder dan een kwartaal eerder. Een beroep valt in de krappe categorie als er minimaal anderhalf vacatures zijn op één kortdurig WW-gerechtigde, en bij zeer krap zijn er minimaal vier vacatures op één kortdurig WW-gerechtigde¹.

Binnen deze verzameling van 70 (zeer) krappe beroepsgroepen hebben zeven groepen te maken met extreme krapte. Voor Automonteurs, Boekhouders, Databank- en netwerkspecialisten, Elektrotechnisch ingenieurs, Elektriciens en electronicamonteurs, Machinemonteurs, en Software- en applicatieontwikkelaars zijn er in Twente meer dan vijftien vacatures beschikbaar op één kortdurig WW-gerechtigde. Daarnaast zijn er nog eens tien beroepsgroepen met tien tot vijftien vacatures per kortdurig WW-gerechtigde.

Krappe en zeer krappe beroepen arbeidsmarkt Twente, 2e kwartaal 2023

Krap
Administratief medewerkers
Architecten
Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs
Beveiligingspersoneel
Biologen en natuurwetenschappers
Boekhoudkundig medewerkers
Bouwarbeiders afbouw
Directiesecretaresses
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten
Managers logistiek
Managers verkoop en marketing
Managers zakelijke en administratieve dienstverlening
Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid
Overheidsambtenaren
Receptionisten en telefonisten
Schilders en metaalspuiters
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders
Zakelijke dienstverleners

¹ Persoon met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar

Krappe en zeer krappe beroepen arbeidsmarkt Twente, 2e kwartaal 2023

Zeer krap

Accountants
Adviseurs marketing, public relations en sales
Artsen
Assemblagemedewerkers
Automonteurs
Beleidsadviseurs
Boekhouders
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers
Conciërges en teamleiders schoonmaak
Databank- en netwerkspecialisten
Docenten algemene vakken secundair onderwijs
Docenten hoger onderwijs en hoogleraren
Elektriciens en electronicamonteurs
Elektrotechnisch ingenieurs
Financieel specialisten en economen
Fysiotherapeuten
Gebruikersondersteuning ICT
Gespecialiseerd verpleegkundigen
Hoveniers, tuinders en kwekers
Ingenieurs (geen elektrotechniek)
Juristen
Koks
Lassers en plaatwerkers
Leerkrachten basisonderwijs
Loodgieters en pijpfitters
Machinemonteurs
Managers detail- en groothandel
Managers gespecialiseerde dienstverlening
Managers ICT
Managers productie
Managers zorginstellingen
Medisch praktijkassistenten
Medisch vakspecialisten
Metaalbewerkers en constructiewerkers
Onderwijskundigen en overige docenten
Productcontroleurs
Productieleiders industrie en bouw
Productiemachinebedieners
Psychologen en sociologen
Schoonmakers
Software- en applicatieontwikkelaars
Specialisten personeels- en loopbaanontwikkeling
Technici bouwkunde en natuur
Timmerlieden
Transportplanners en logistiek medewerkers
Verkoopmedewerkers detailhandel
Verpleegkundigen (mbo)
Vertegenwoordigers en inkopers
Verzorgenden
Vrachtwagenchauffeurs
Winkeliers en teamleiders detailhandel

Bron: UWV, Bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

De oplossing voor langdurige krapte is minder arbeidsvraag

De huidige krapte op de arbeidsmarkt wordt veroorzaakt door de hoge arbeidsvraag in de hoogconjunctuur, maar er zijn ook zorgen wat betreft de lange termijn. Door de vergrijzing en maatschappelijke transities op het gebied van onder andere klimaat, energie en zorg ontstaan er langdurige personeelstekorten. Het gevaar is dat grote maatschappelijke doelen niet gehaald zullen worden als er niet iets gedaan wordt. De overheid zou actiever moeten sturen op minder arbeidsvraag. Dat stellen vier medewerkers van SZW, overigens op persoonlijke titel.

Vergeleken met de Nederlandse arbeidsmarkt is de Twentse arbeidsmarkt voor 27 beroepsgroepen krappere, vorig kwartaal waren dit er 32. Er zijn zeven beroepsgroepen op de lijst die er in het voorgaande kwartaal nog niet op stonden. Deze zijn met een *) gemarkeerd. Voor negen beroepsgroepen is de Twentse arbeidsmarkt minder krap geworden dan in Nederland als geheel ten opzichte van het eerste kwartaal in 2023. Voor deze beroepsgroepen is de arbeidsmarktspanning overigens nog steeds (zeer) krap.

Beroepsgroepen krappere in Twente ten opzichte van Nederland, 2e kwartaal 2023

Krappere Twente t.o.v. Nederland	Spanning in Twente
Accountants	zeer krap
Adviseurs marketing, public relations en sales	zeer krap
Architecten *)	krap
Artsen	zeer krap
Automonteurs	zeer krap
Boekhouders *)	zeer krap
Boekhoudkundig medewerkers *)	krap
Databank- en netwerkspecialisten *)	zeer krap
Docenten hoger onderwijs en hoogleraren	zeer krap
Elektriciens en elektronici	zeer krap
Hulpkrachten bouw en industrie	gemiddeld
Koks	zeer krap
Lassers en plaatwerkers	zeer krap
Leerkrachten basisonderwijs *)	zeer krap
Managers gespecialiseerde dienstverlening	zeer krap
Managers ICT	zeer krap
Managers productie	zeer krap
Managers verkoop en marketing *)	krap
Managers zakelijke en administratieve dienstverlening	krap
Medisch vakspecialisten	zeer krap
Metaalbewerkers en constructiewerkers	zeer krap
Productiemachinebedieners	zeer krap
Psychologen en sociologen	zeer krap
Software- en applicatieontwikkelaars	zeer krap
Technici bouwkunde en natuur	zeer krap
Vertegenwoordigers en inkoopers *)	zeer krap
Winkeliers en teamleiders detailhandel	zeer krap

Bron: UWV, Bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023

Door de weer toegenomen krapte op de Twentse arbeidsmarkt zijn er meer beroepsgroepen waarvoor de arbeidsmarkt krappere is geworden in het tweede kwartaal van 2023 vergeleken met het voorliggende kwartaal. Twente telt in het tweede kwartaal 42 beroepsgroepen die te maken hebben met een krappere arbeidsmarkt dan een kwartaal eerder.

Krappere Twente t.o.v. vorig kwartaal	Huidig kwartaal Spanning	Typering
Accountants	12,41	zeer krap
Architecten	3,37	krap
Bedieners mobiele machines	1,12	gemiddeld
Beveiligingspersoneel	2,86	krap
Biologen en natuurwetenschappers	1,67	krap
Boekhouders	16,00	zeer krap
Boekhoudkundig medewerkers	3,12	krap
Bouwarbeiders ruwbouw	1,34	gemiddeld
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	4,23	zeer krap
Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens	1,06	gemiddeld
Conciërges en teamleiders schoonmaak	5,04	zeer krap
Databank- en netwerkspecialisten	16,00	zeer krap
Directiesecretaresses	3,59	krap
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	10,70	zeer krap
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	2,51	krap
Docenten hoger onderwijs en hoogleraren	9,50	zeer krap
Financieel specialisten en economen	6,50	zeer krap
Fysiotherapeuten	8,70	zeer krap
Gebruikersondersteuning ICT	9,69	zeer krap
Gespecialiseerd verpleegkundigen	10,56	zeer krap
Hoveniers, tuinders en kwekers	4,55	zeer krap
Hulpkrachten bouw en industrie	1,26	gemiddeld
Koks	14,37	zeer krap
Lassers en plaatwerkers	11,43	zeer krap
Leerkrachten basisonderwijs	14,04	zeer krap
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	3,92	krap
Loodgieters en pijpfitters	7,90	zeer krap
Managers detail- en groothandel	8,00	zeer krap
Managers productie	9,24	zeer krap
Managers verkoop en marketing	2,88	krap
Medisch praktijkassistenten	5,03	zeer krap
Metaalbewerkers en constructiewerkers	10,74	zeer krap
Overheidsambtenaren	3,99	krap
Productieleiders industrie en bouw	13,81	zeer krap
Productiemachinebedieners	6,66	zeer krap
Psychologen en sociologen	8,95	zeer krap
Receptionisten en telefonisten	2,99	krap
Schilders en metaalspuiters	1,66	krap
Secretaresses	1,23	gemiddeld
Technici bouwkunde en natuur	10,57	zeer krap
Vertegenwoordigers en inkopers	6,36	zeer krap
Vrachtwagenchauffeurs	5,55	zeer krap

Bron: UWV, *Bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.*

UWV publicatie Regio in Beeld: krapte houdt aan in Twente

In 2023 groeit het aantal banen in Twente nog, maar in 2024 valt de banengroei bijna stil. De aanhoudende personeelstekorten belemmeren de groei van bedrijven. Door vergrijzing en de mismatch tussen werkgevers en werkzoekenden blijft de krapte op de arbeidsmarkt voorlopig bestaan. Tegelijkertijd is het voor mensen soms niet mogelijk om aan het werk te komen of om meer uren te werken, terwijl zij dat wel willen. Dat blijkt uit de eind oktober 2023 verschenen jaarlijkse publicatie 'Regio in Beeld' van het UWV.

UITKERINGEN

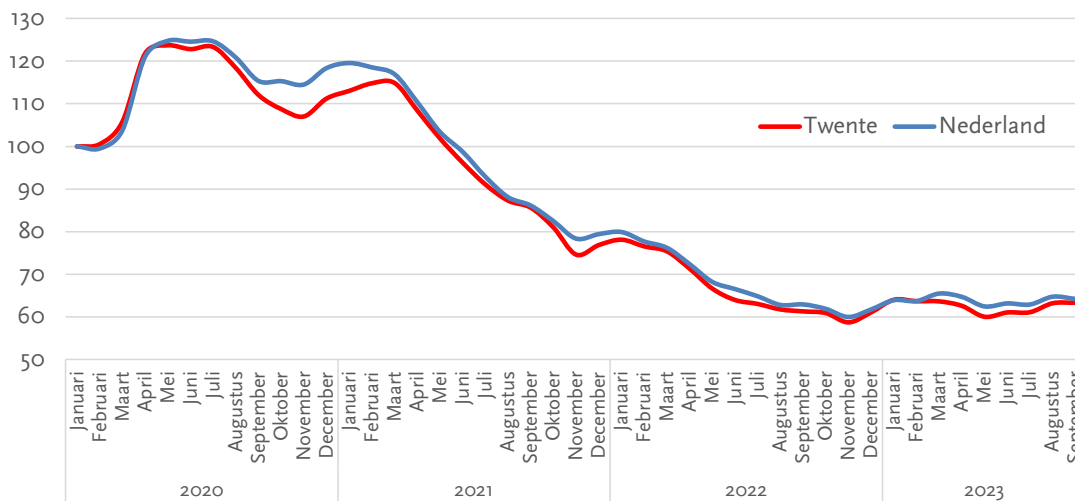
UITKERINGEN: LOPENDE WW-RECHTEN

Aantal WW-rechten in Twente stijgt in derde kwartaal 2023

Na de seizoensgebonden stijging van het aantal personen met een WW-recht aan het eind van 2022 en begin 2023, en een daarop volgende daling is het aantal in het derde kwartaal van 2023 gestegen. Elke maand laat een stijging zien in het aantal WW-rechten in Twente, met de grootste toename in augustus. Op het laagste punt, in november 2022, waren er in Twente voor het eerst minder dan 5.000 personen met een WW-recht, namelijk 4.914. In september 2023 telde Twente 5.298 mensen met een WW-recht.

Sinds voorjaar 2021 is de ontwikkeling van het aantal WW-rechten in Twente vergelijkbaar met de landelijke ontwikkeling waarbij Twente constant net onder de landelijke ontwikkeling scoort. Vergeleken met eind vorig kwartaal is het aantal WW-rechten in Twente gestegen met 3,7 procent, landelijk is de toename met 1,7 procent iets minder groot.

Ontwikkeling aantal WW-rechten Nederland en Twente vanaf januari 2020

Personen en uitkeringsrechten

Het aantal personen dat een uitkering krijgt en het aantal uitkeringsrechten is geen één op één relatie. Een persoon kan meerdere WW-uitkeringsrechten hebben. Deze persoon komt dan meerdere keren voor in de genoemde cijfers. Ook is het mogelijk dat een uitkering Euro 0,- bedraagt. Ook deze uitkeringen komen in de tellingen voor.

Een WW-uitkering is persoonsgebonden, een Participatiewet-uitkering is een huishoudensuitkering. Een Participatiewet-uitkering kan betrekking hebben op één of meerdere personen. Dit is afhankelijk van de huishoudenssamenstelling.

Sterke afname aantal langdurig werklozen in afgelopen 10 jaar

In het tweede kwartaal van 2023 was 1 op de 7 werklozen langdurig werkloos, dat wil zeggen twaalf maanden of langer. In hetzelfde kwartaal van 2013 waren dat er een stuk meer: 1 op de 3. In 2023 zaten werklozen relatief vaak nog maar kort zonder werk. Dat meldt het CBS. In totaal waren er 348 duizend werklozen in het tweede kwartaal van 2023. Het aantal langdurig werklozen is relatief sterk afgenomen: van 240 duizend in het tweede kwartaal van 2013 naar 47 duizend in 2023. Het aantal werklozen dat nog maar kort (minder dan 12 maanden) werkloos is, nam in dezelfde periode af van 484 duizend naar 288 duizend.

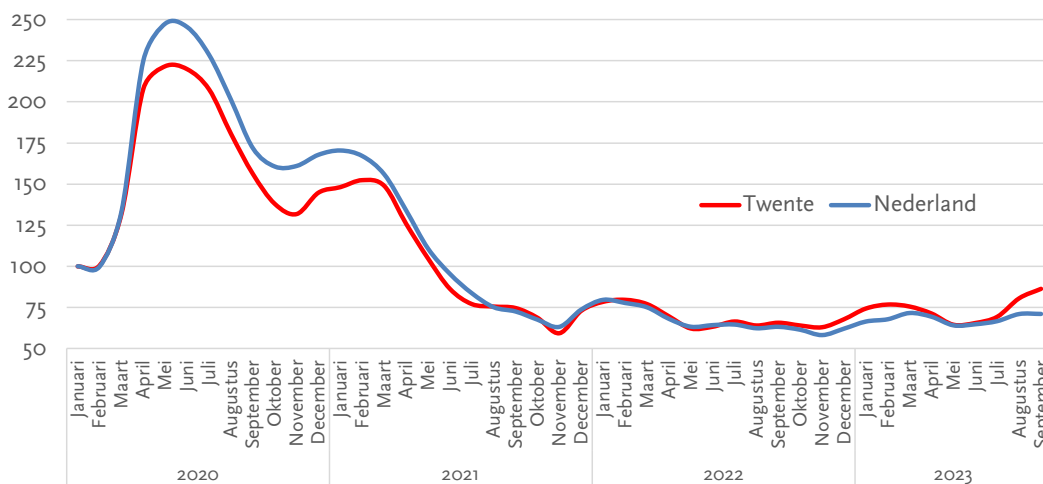

Stijging in WW-rechten in Twente vooral terug te zien bij jongeren in derde kwartaal 2023

Jongeren merken doorgaans als eerste de gevolgen van een veranderende arbeidsmarkt. Dit zien we ook in de ontwikkeling van de WW-rechten van personen jonger dan 27 jaar. Ook bij de jongeren zien we een seizoensgebonden stijging in het aantal WW-rechten aan het eind van 2022 en begin van 2023. In het tweede kwartaal van 2023 is het aantal Twentse jongeren met een WW-uitkering weer gedaald, maar vanaf juni is een stijging te zien. Hierdoor is in het derde kwartaal van 2023 het aantal jongeren met een WW-uitkering van 433 in juni 2023 gestegen naar 570 in september 2023.

Vergeleken met een jaar eerder is het aantal lopende WW-rechten in september 2023 onder Twentse jongeren met 31,3 procent toegenomen. Landelijk is de procentuele toename kleiner, namelijk 12,4 procent. Vergeleken met juni 2023 is er in het tweede kwartaal in Twente een stijging van 31,6 procent, landelijk is de stijging minder groot, namelijk een toename van 9,7 procent lopende WW-rechten onder jongeren. Door het verschil in toename ligt de ontwikkeling van Twentse jongeren met een WW-recht weer boven die van Nederland.

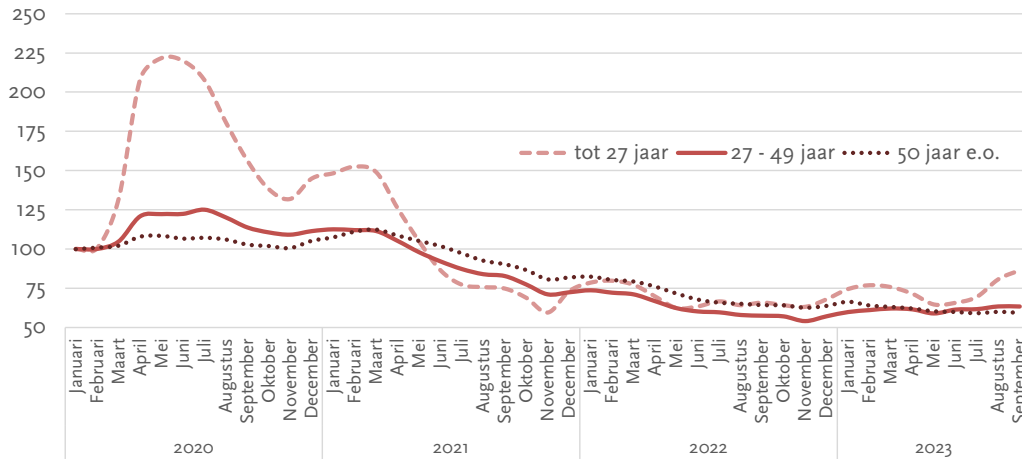
Ontwikkeling aantal WW-rechten < 27 jaar Nederland en Twente vanaf januari 2020

NB: in de beide bovenstaande figuren is een andere schaal gebruikt op de y-as. Hierdoor worden de verschillen in ontwikkeling tussen Twente en Nederland meer zichtbaar.

Het aantal WW-rechten is in het derde kwartaal van 2023 toegenomen voor de leeftijdsgroepen tot 27 jaar, en 27 tot 50 jaar. Het aantal WW-rechten is alleen afgenomen voor de leeftijdsgroep van 50-75 jaar. Deze leeftijdsgroep had een afname van 1,0% in het aantal WW-rechten en zit hiermee voor het eerst onder de 2.300. In de leeftijdsgroep 27-49 jaar was er een toename van 3,2 procent in het aantal WW-rechten. In september 2023 telde het UWV 570 WW-rechten in de groep tot 27 jaar, in de groep 27-50 jaar 2.438 en de groep 50+ 2.290.

Ontwikkeling lopende WW-rechten Twente naar leeftijdscategorie vanaf januari 2020

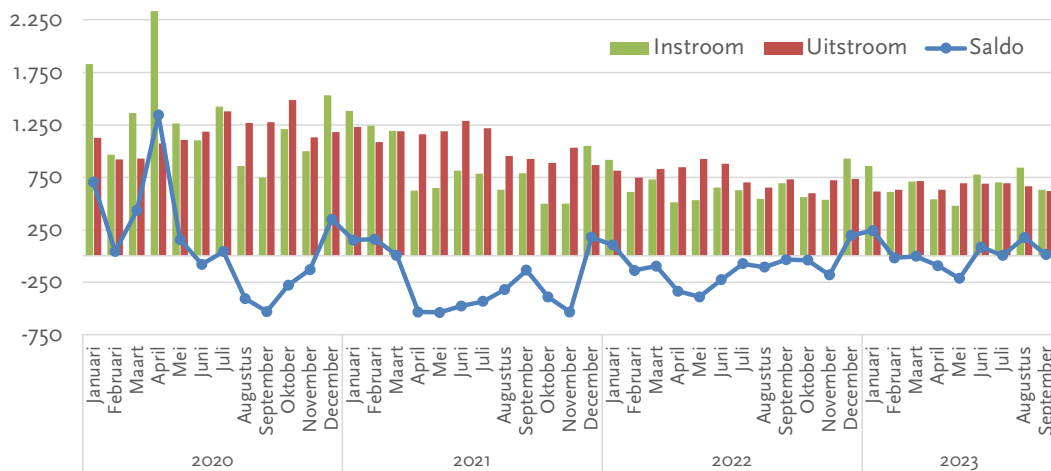
UITKERINGEN: IN- EN UITSTROOM WW-RECHTEN

Positief saldo door hogere instroom in augustus

In de onderstaande figuur zijn de WW-rechten in- en uitstroomcijfers vanaf januari 2020 voor Twente weergegeven. In december 2022 en januari 2023 is er een hogere instroom, waardoor het saldo voor WW-rechten positief is. Deze hogere instroom rond de jaarwisseling is gebruikelijk. Na een aantal maanden met lagere instroom en op niveau blijvende uitstroom is in juni door een weer toenemende instroom het saldo voor WW-rechten positief. In het derde kwartaal is te zien dat in juli en september het saldo rond de 0 zit, augustus heeft een positief saldo doordat vooral de instroom op een hoog niveau zit.

In het derde kwartaal van 2023 was de gemiddelde instroom 723 per maand, dat is 125 meer dan een kwartaal eerder. De uitstroom nam juist licht af, van 672 per maand in het tweede kwartaal naar gemiddeld 659 per maand in het derde kwartaal.

Aantal WW-rechten instroom, uitstroom en saldo Twente, vanaf januari 2020

NB: positief saldo betekent meer in- dan uitstroom, dus het aantal WW-rechten neemt toe. Een negatief getal betekent dat het aantal WW-rechten afneemt.

PARTICIPATIEWET-UITKERINGEN

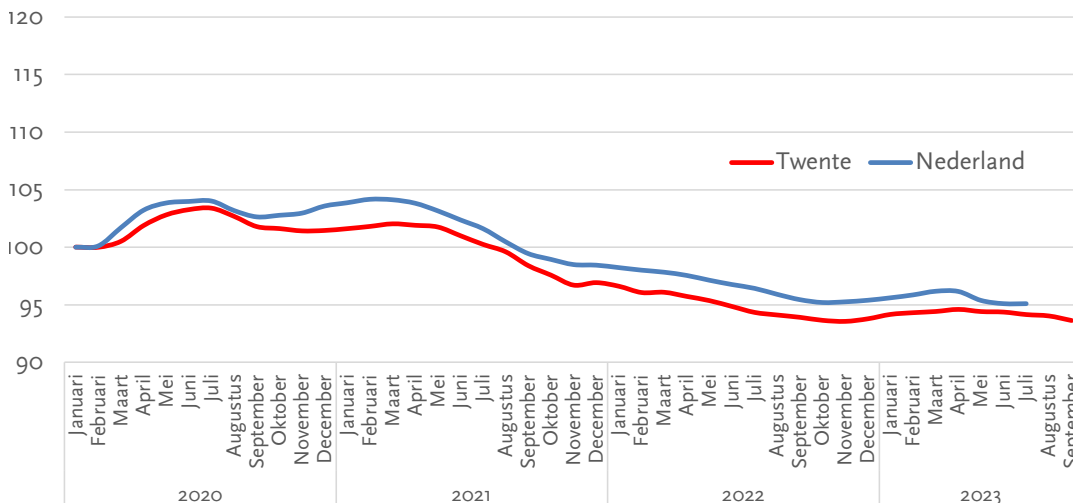
Aantal Participatiewet-uitkeringen daalt licht

Sinds voorjaar 2021 daalde het aantal Participatiewet-uitkeringen, zowel regionaal als landelijk. Vanaf december 2022 is er voor het eerst weer meerdere opeenvolgende maanden een kleine toename zichtbaar in het aantal Participatiewet-uitkeringen, waarna deze vanaf mei 2023 weer dalen. Per eind september 2023 werden er in Twente 12.524 Participatiewet-uitkeringen verstrekt. Dit waren er 98 minder dan eind juni 2023, een daling van 0,8 procent. Eind september 2023 lag het aantal Participatiewet-uitkeringen 0,3 procent onder het niveau van een jaar eerder en 6,4 procent onder het niveau van januari 2020.

Voor een vergelijking met Nederland is juli 2023 het meest recente nationale cijfer. De ontwikkeling van de nationale cijfers laat een minder sterke daling zien dan in Twente. De blauwe Nederlandse indexlijn ligt sinds 2020 constant boven de rode lijn van Twente. Dat betekent dat het aantal Participatiewet-uitkeringen in Nederland sneller toeneemt of minder snel daalt dan in Twente.

Tot oktober is in 2022 het aantal Participatiewet-uitkeringen in Nederland maandelijks gedaald, waarna deze vijf maanden op rij stegen. Vergelijkbaar met de regionale ontwikkeling is landelijk ook sinds mei 2023 weer een lichte daling zichtbaar. In juli 2023 lag het landelijk totaal 1,4 procent onder dat van een jaar eerder, terwijl Twente in dezelfde periode een daling van 0,2 procent liet zien in het aantal Participatiewet-uitkeringen.

Ontwikkeling aantal lopende Participatiewet-uitkeringen Twente en Nederland vanaf januari 2020

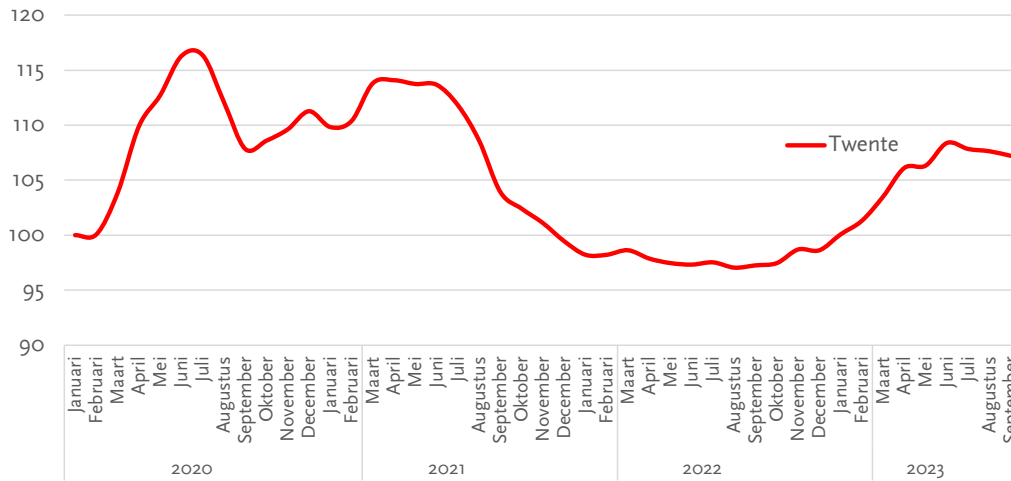
Verschillen in bijstandsafhankelijkheid tussen herkomstgroepen

Er zijn verhoudingsgewijs veel bijstandsgerechtigden met een herkomst buiten Nederland, en in het bijzonder een herkomst buiten Europa. Eerder onderzoek liet zien dat deze verschillen niet volledig samenhangen met verschillen in leeftijd, geslacht en opleidingsniveau tussen herkomstgroepen. Maar er zijn meer relevante achtergrondkenmerken die samenhangen met het gebruik van de bijstand, zoals gezondheid, huishoudenssamenstelling, en of een persoon een andere uitkering ontvangt of studeert waardoor er geen recht is op bijstand. In hoeverre hangen de verschillen tussen herkomstgroepen in bijstandsafhankelijkheid samen met deze extra achtergrondkenmerken? Het CBS gaat hier in een online publicatie nader op in.

Na periode van stijging is het aantal jongeren met Participatiewet-uitkering in Twente gedaald

Nadat het aantal jongeren met een Participatiewet-uitkering voor drie kwartalen op rij was toegenomen is in het derde kwartaal van 2023 een lichte daling te zien. Ten opzichte van juni 2023 zijn er 17 jongeren (huishoudens) minder met een Participatiewet-uitkering, een daling van 1,1 procent. Voor de andere twee leeftijdsgroepen geldt dat er ten opzichte van het vorige kwartaal eveneens 1,1 procent minder 27 tot 45 jarigen een Participatiewet-uitkering hebben. Ook het aantal 45-plussers met een Participatiewet-uitkering licht is gedaald (-0,4%).

Ontwikkeling aantal lopende Participatiewet-uitkeringen Twente tot 27 jaar vanaf januari 2020

NB: Landelijke cijfers zijn niet voor verschillende leeftijdsgroepen en niet maandelijks beschikbaar, daarom worden hier alleen de Twentse cijfers weergegeven.

SPECIALS

ARBEIDSDEELNAME NAAR LEEFTIJD

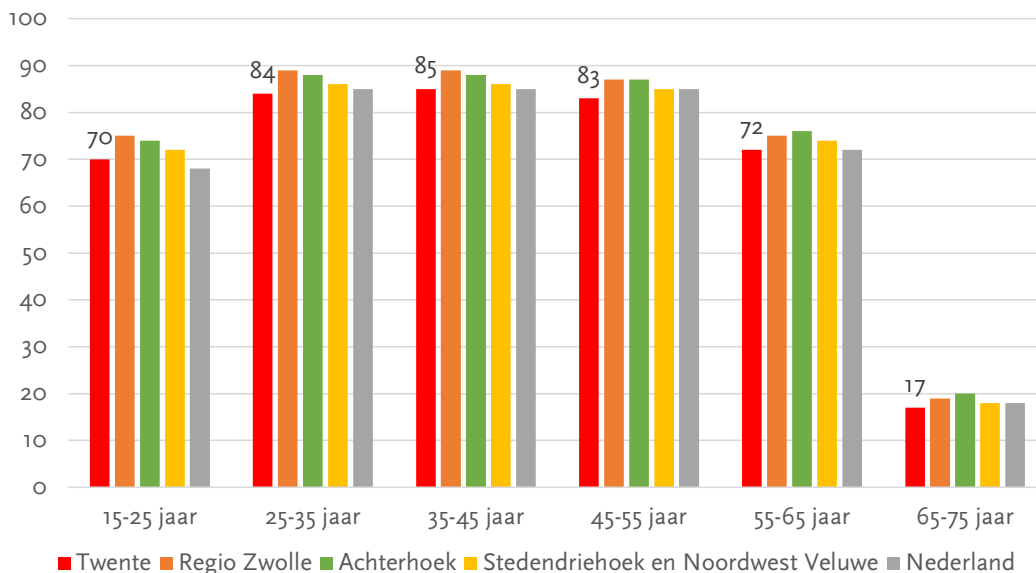
Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt is er veel aandacht voor het onbenut arbeidspotentieel. Hoewel de arbeidsdeelname bij gepensioneerden de afgelopen decennia meer dan verdubbeld, blijkt uit onderzoek dat er bij gepensioneerden een aanzienlijk onbenut arbeidspotentieel te vinden is². Interessant daarbij is in te zoomen op de regionale arbeidsdeelname naar leeftijd. In welke mate verrichten Twentse jongeren en ouderen momenteel betaald werk?

Van alle 65-75 jarigen in Twente is bijna een op de vijf nog actief op de arbeidsmarkt

De netto arbeidsparticipatie (de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en alle 15 tot 75 jarigen) is in 2021 met een arbeidsdeelname van meer dan 80 procent het hoogst bij de leeftijdscategorieën 25-35, 35-45 en 45-55 jaar. Van alle 15-25 jarigen in Twente is 70 procent werkzaam en bij 55-65 jarigen 72 procent. Tot slot verricht 17 procent van de Twentse 65-75 jarigen nog betaald werk.

Vergeleken met omliggende arbeidsmarktregio's is de arbeidsdeelname in alle leeftijdscategorieën verhoudingsgewijs iets lager in Twente. Bij de jongere leeftijdsklassen heeft de Regio Zwolle van de vier regio's de hoogste arbeidsdeelname, terwijl bij de 55-65 en 65-75 jarigen in de Achterhoek de arbeidsdeelname een paar procentpunt hoger ligt dan in Twente.

Netto arbeidsparticipatie naar leeftijdsgroep, Twente vergeleken (2021)

Bron: CBS; bewerking: Kennispunt Twente.

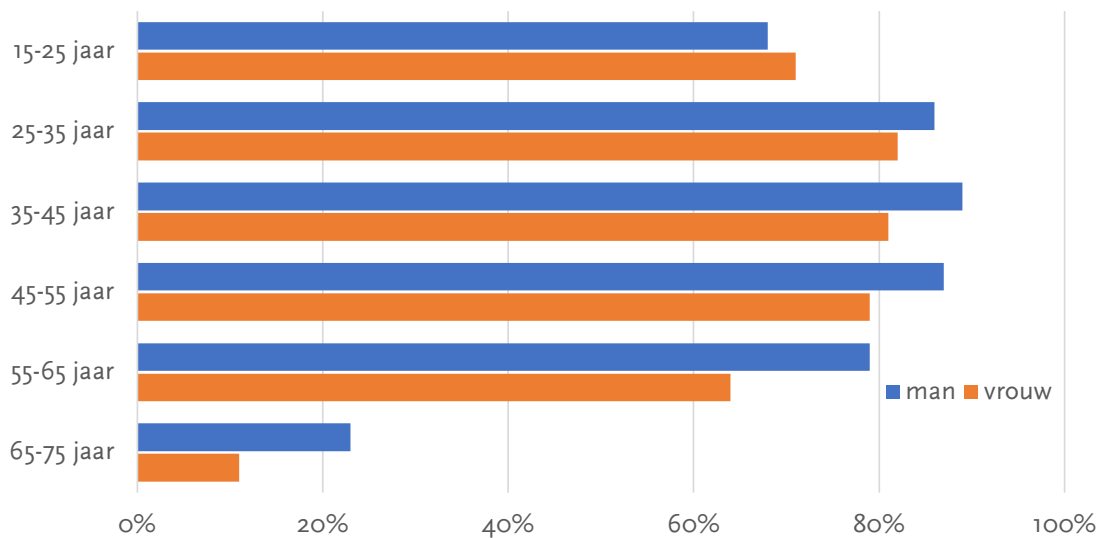
Netto participatiegraad: het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de potentiële beroepsbevolking (alle 15-75 jarigen).

²Zie: <https://esb.nu/aanzienlijk-onbenut-arbeidspotentieel-onder-gepensioneerden/>

Grootste man-vrouwverschil in arbeidsparticipatie onder 55-65 jarigen

Van de mannen werkt een groter deel dan van de vrouwen. In 2021 is in Twente de netto arbeidsparticipatie onder vrouwen 65 procent, onder mannen 73 procent. Het verschil in arbeidsdeelname tussen mannen en vrouwen varieert per leeftijdsgroep. Bij jongeren tot 25 jaar is de regionale arbeidsdeelname onder vrouwen een paar procentpunten groter dan onder mannen. Boven die leeftijd blijft de arbeidsdeelname van vrouwen achter bij die van mannen. Onder 55-65 jarigen is het verschil het grootst. Van de mannen in die leeftijdsgroep werkt 79 procent, bij de vrouwen is dit 15 procentpunt minder (64 procent). Landelijk is in 2021 de arbeidsdeelname van mannen in alle leeftijdscategorieën groter dan bij vrouwen.

Netto arbeidsparticipatie naar leeftijdsgroep en geslacht, Twente (2021)

Bron: CBS; bewerking: Kennispunt Twente.

Grote Twentse steden in alle leeftijdsgroepen een lagere arbeidsdeelname

Tussen gemeenten zijn er aanzienlijke verschillen in de mate waarin de verschillende leeftijdsgroepen participeren op de arbeidsmarkt. Daarbij is verschil zichtbaar tussen de drie grote Twentse steden en de overige Twentse gemeenten. Enschede en Almelo hebben in 2021 in alle leeftijdscategorieën een lagere netto arbeidsmarktparticipatie, terwijl buurgemeenten Dinkelland en Tubbergen hoge deelnamepercentages hebben. Rijssen-Holten heeft samen met Dinkelland verhoudingsgewijs de grootste arbeidsdeelname van jongeren.

Netto arbeidsparticipatie per leeftijdsgroep, Twentse gemeenten (2021).

	15-25 jaar	25-35 jaar	35-45 jaar	45-55 jaar	55-65 jaar	65-75 jaar
Almelo	68%	81%	79%	77%	65%	15%
Borne	73%	92%	90%	89%	75%	16%
Dinkelland	81%	93%	93%	92%	81%	23%
Enschede	58%	76%	79%	76%	64%	14%
Haaksbergen	79%	89%	90%	87%	78%	18%
Hellendoorn	75%	92%	91%	88%	76%	18%
Hengelo (O.)	69%	83%	83%	82%	72%	16%
Hof van Twente	78%	91%	90%	89%	78%	21%
Losser	74%	88%	89%	87%	72%	18%
Oldenzaal	74%	87%	88%	86%	75%	15%
Rijssen-Holten	81%	92%	90%	87%	76%	19%
Tubbergen	79%	95%	92%	92%	80%	24%
Twenterand	75%	89%	89%	85%	71%	17%
Wierden	78%	93%	93%	90%	78%	19%

Bron: CBS; bewerking: Kennispunt Twente.

Nota bene: de uitsplitsing van de netto arbeidsparticipatie naar zes leeftijdsgroepen is op het niveau van regio's en gemeenten bij het CBS alleen voor 2021 beschikbaar. Als we naar de totaalcijfers kijken zien we dat ten opzichte van 2021 de netto arbeidsparticipatie in Twente gestegen is (van 70,1% in 2021 naar 72,3% in 2022).

TWENTSE JONGEREN OP DE ARBEIDSMARKT

Jongeren zijn als instromers van groot belang voor de arbeidsmarkt. Zeker als in de komende jaren het aantal uitstromers als gevolg van pensionering deze instroom zal overtreffen en de krapte op de arbeidsmarkt structureel blijft. Het binden en behouden van jongeren bepaalt - in een ontgroenende en vergrijzende Twentse samenleving - mede het toekomstig (goed) functioneren van de regionale arbeidsmarkt. In welke mate weten Twentse jongeren - gediplomeerd en (nog) niet gediplomeerd - de weg naar de arbeidsmarkt te vinden? Dit artikel gaat in op de ontwikkeling van de arbeidsmarktsituatie van jongeren in Twente.

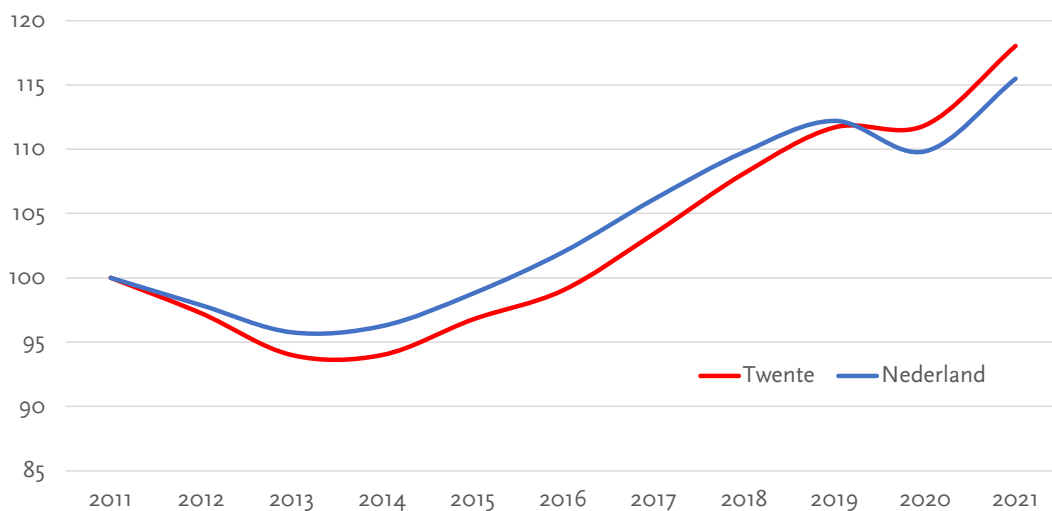
Begin 2022 telt Twente ongeveer 101.300 jongeren tussen de 15 tot 27 jaar oud. Zij vormen bijna zestien procent van de Twentse bevolking. Het aantal jongeren in Twente is tussen 2011 en 2022 met 8,9 procent gestegen. Daarmee groeit de groep harder dan het aantal jongeren in Nederland (6,8%).

Aantal werkzame jongeren stijgt weer

Tot 2019 volgde het aantal werkende jongeren³ in Twente de landelijke ontwikkeling. In 2020 daalt het aantal werkende jongeren in Nederland, wat niet los gezien kan worden van de coronacrisis. In Twente blijft dit aantal nagenoeg gelijk in 2020. Een jaar later, in 2021, stijgt het aantal werkende jongeren weer in zowel Twente als Nederland.

In 2011 waren er 61.600 werkende jongeren in Twente, dit is 66 procent van de totale groep jongeren. In 2021 is deze groep gegroeid tot 72.700 (73%). Het aantal werkende jongeren is dus niet alleen in absolute, maar ook in relatieve zin toegenomen. Ten opzichte van 2011 is het aantal Twentse jongeren dat werkt met 18,0 procent gestegen, landelijk is dat 15,5 procent. Landelijk behoort 72 procent tot de groep 'werkzaam' in 2021. Het aandeel werkende jongeren ligt in Twente dus boven het landelijk gemiddelde. Deze constatering sluit aan bij het geschetste beeld in de special 'Arbeidsdeelname naar leeftijd'.

Aantal werkzame jongeren (15 tot 27 jaar), Nederland en Twente, 2011 - 2021

Bron: CBS.

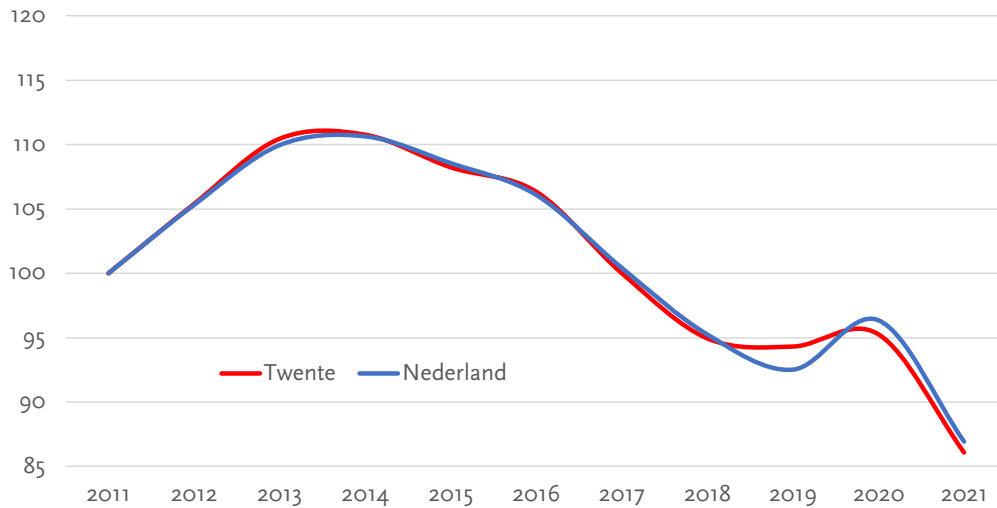

³ Het betreft dan jongeren in de leeftijd van 15 tot 27 jaar met betaald werk (dit kan een voltijd- of deeltijdbaan zijn).

Aantal niet-werkzame jongeren daalt fors na coronacrisis

De coronacrisis trof jongeren op de arbeidsmarkt hard. Dit is terug te zien in een stijging van het aantal niet-werkzame jongeren in zowel Twente als Nederland in 2020. Een jaar later is dit aantal echter weer flink gedaald. Vergeleken met 2011 is het aantal niet-werkzame jongeren in 2021 kleiner. Waren er in 2011 31.600 niet-werkzame Twentse jongeren, tien jaar later is dat aantal gedaald tot 27.200. Een afname van 13,9 procent. Landelijk is de afname met 13,1 procent ongeveer gelijk.

Ontwikkeling aantal niet-werkzame jongeren (15 tot 27 jaar), Nederland en Twente vanaf 2011

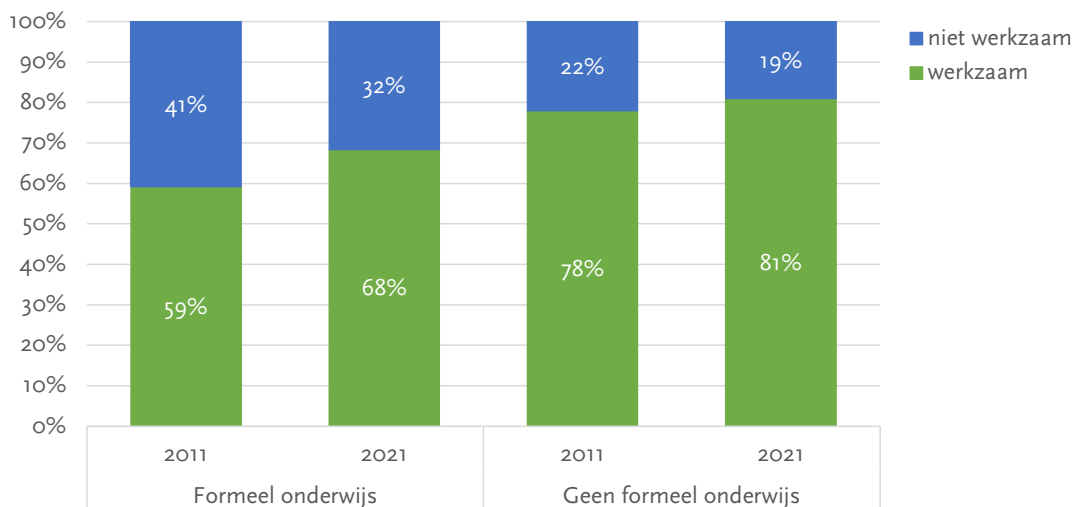
Bron: CBS.

Aandeel jongeren dat onderwijs en werk combineert groeit

Van de totale groep jongeren in Twente volgt 64 procent formeel onderwijs, ook wel bekostigd onderwijs genoemd, en 36 procent doet dat niet. Landelijk is het percentage dat formeel onderwijs volgt lager (61 procent).

Als we kijken naar de arbeidsdeelname van Twentse onderwijsvolgende jongeren en jongeren die geen onderwijs volgen dan komen grote verschillen aan het licht. De groep die geen opleiding (meer) volgt, heeft door de jaren heen een redelijk constante arbeidsmarktparticipatiegraad. In 2011 was deze 78 procent en in 2021 is de arbeidsmarktdeelname licht gestegen naar 81 procent. Bij jongeren die (nog) wel onderwijsdeelnemer zijn, is de arbeidsdeelname gestegen van 59 procent in 2011 naar 68 procent in 2021. Landelijk is de toename ongeveer gelijk, daar stijgt de arbeidsdeelname van 58 procent naar 66 procent. Enerzijds kunnen de toegenomen mogelijkheden om te werken bijgedragen hebben aan de gestegen arbeidsparticipatie van jongeren die nog wel onderwijs volgen. Anderzijds kan ook de noodzaak om aanvullende inkomsten te genereren (en een bijbaan te nemen) geleid hebben tot een toegenomen arbeidsparticipatie van studerende jongeren.

Verdeling werkzaam/niet-werkzaam naar wel of geen formeel onderwijs volgen, Twente, 2011 en 2021

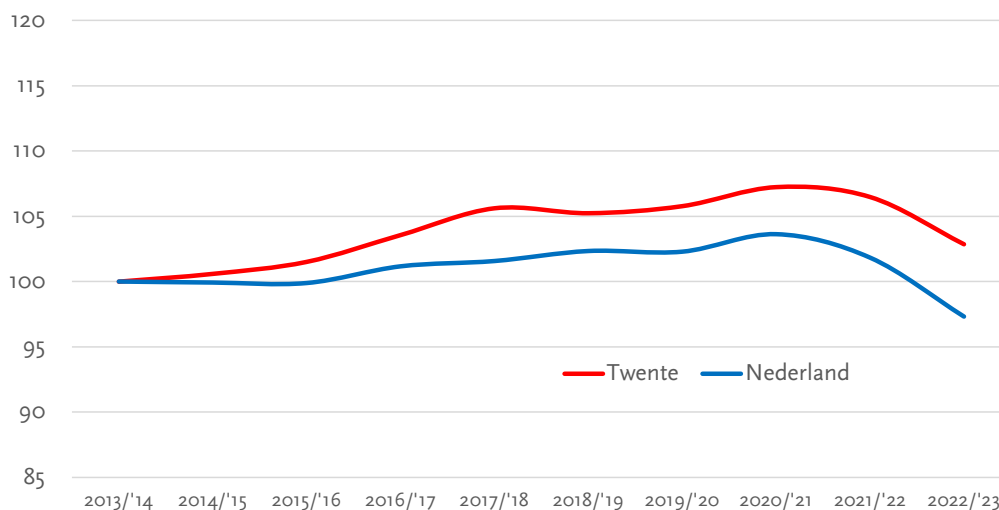

Bron: CBS.

Aantal Twentse jongeren dat een mbo-opleiding volgt in 2022/'23 voor tweede jaar op rij gedaald

Het aantal Twentse jongeren tot 25 jaar dat een mbo-opleiding volgt, is in tien jaar tijd toegenomen met 2,9 procent (van 18.360 naar 19.040 studenten), maar is in de laatste twee schooljaren licht gedaald. Landelijk is er een daling te zien in de afgelopen 10 jaar van 2,7 procent. Deze daling is vooral het gevolg van een sterke krimp in het laatste schooljaar (2022/'23).

Ontwikkeling aantal jongeren (tot 25 jaar) dat een mbo-opleiding volgt, Twente en Nederland, vanaf 2013/'14

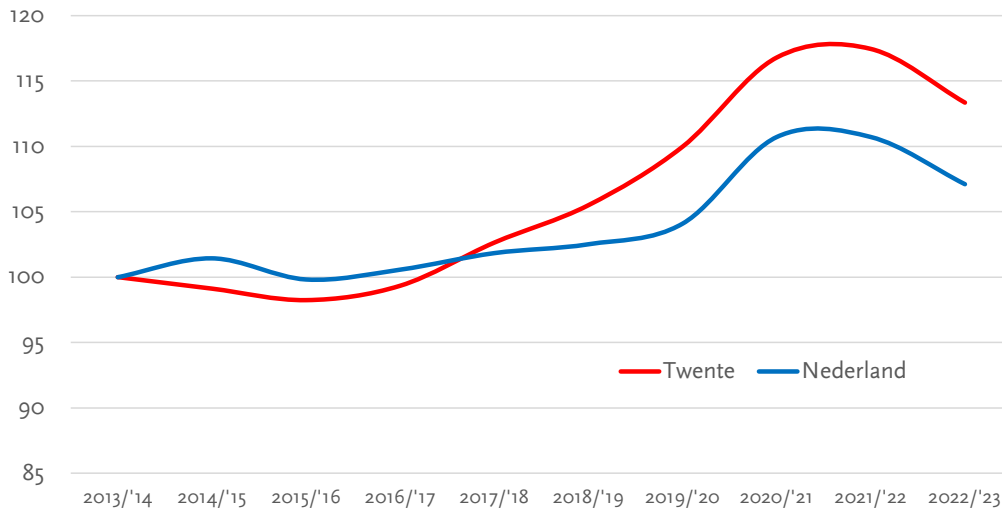

Bron: CBS Jeugdmonitor

In 2022/'23 daling in aantal Twentse jongeren dat hbo-opleiding volgt

De toename in de afgelopen 10 jaar van het aantal Twentse jongeren dat een hbo-opleiding volgt, is aanzienlijk groter dan bij de hierboven geschetste mbo-ontwikkeling. Sinds 2013/'14 is deze groep toegenomen met 13,4 procent tot 15.450 in Twente woonachtige hbo-studenten tot 25 jaar. Landelijk is de stijging met 7,1 procent 6 procentpunten lager. Vergelijkbaar met het mbo zijn er in het schooljaar 2022/'23 minder jongeren in Twente die deelnemen aan een hbo-opleiding. Ook landelijk is een daling te zien in het aantal jongeren dat een hbo-opleiding volgt.

Ontwikkeling aantal jongeren (tot 25 jaar) dat een hbo-opleiding volgt, Twente en Nederland (2013/'14 - 2022/'23)

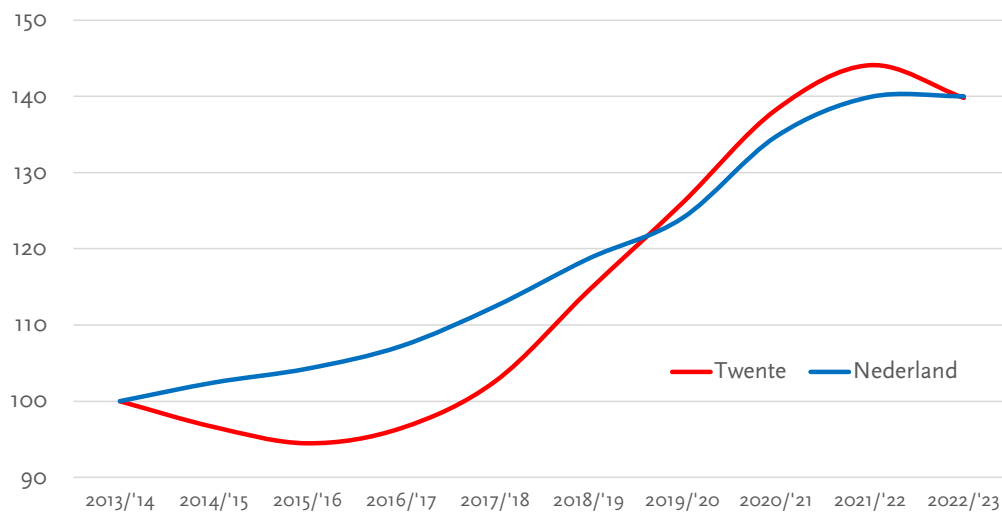

Bron: CBS Jeugdmonitor

Ook aantal Twentse jongeren dat wo-opleiding volgt, daalt in 2022/'23

Twente telt in het studiejaar 2022/'23 9.130 universiteitsstudenten tot 25 jaar. Het betreft hier dus in Twente woonachtige jongeren die een studie aan een universiteit volgen. In de afgelopen tien academiejaren is dit aantal met 2.600 gestegen, een toename van 39,8 procent. Landelijk is de aanwas met 40,0 procent nagenoeg gelijk. De eerste twee analysejaren ontwikkelde het aantal jongeren met een wo-opleiding zich minder sterk in Twente dan in Nederland. Vanaf het collegejaar 2018/'19 is de aanwas in Twente relatief groter. In het collegejaar 2022/'23 is het aantal wo-studenten dat woont in Twente afgenomen, terwijl het aantal wo-studenten in Nederland nagenoeg gelijk bleef.

Ontwikkeling aantal jongeren (tot 25 jaar) dat een wo-opleiding volgt, Twente en Nederland (2013/'14 - 2022/'23)

Bron: CBS Jeugdmonitor

Grootse aandeel Twentse jongeren volgt een mbo opleiding

In Twente volgt 44 procent van de jongeren in het tertiair onderwijs een mbo-opleiding, tegen 40 procent landelijk. Het aandeel Twentse jongeren dat een hbo-opleiding volgt, is ongeveer gelijk aan het Nederlands gemiddelde; 35 procent in Twente tegen 34 procent landelijk. Het aandeel dat een universitaire studie volgt, is kleiner dan gemiddeld in Nederland (21 procent Twente, 26 procent landelijk). Van alle studerende jongeren die in Twente wonen, is dus een groter deel actief in het mbo- en een kleiner deel in het universitair onderwijs. Door de sterkere ontwikkeling van het aantal wo-studenten is de verdeling tussen mbo-, hbo- en wo-studenten in de afgelopen tien jaar wel veranderd. Was in het collegejaar 2013/'14 nog bijna de helft van de studerende Twentse jongeren actief in het mbo (48%), is dat nu gedaald naar 44 procent. Het aandeel hbo studenten is in de afgelopen tien jaar gelijk gebleven, terwijl het aandeel wo-studenten die wonen in Twente is gestegen van 17 procent naar 21 procent. Landelijk is eenzelfde ontwikkeling te zien, waar het aantal mbo-studenten met 5 procentpunt is gedaald en het aantal wo-studenten 6 procentpunt is gestegen.

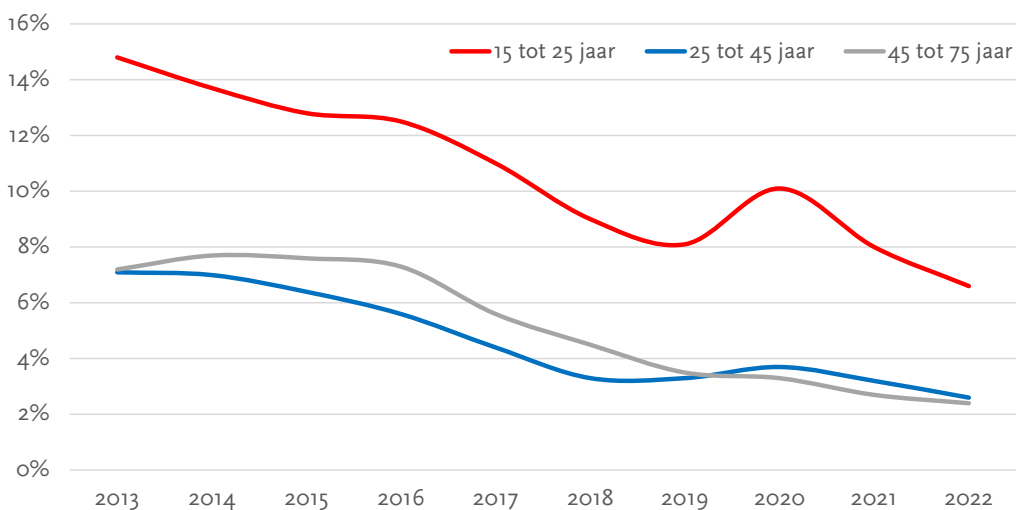
Werkloosheid onder jongeren relatief hoog en conjunctuurgevoelig

Werkloze jongeren zijn personen die geen onderwijs volgen, niet werken, maar wel direct beschikbaar zijn en recent hebben gezocht naar werk. Door definitieverschillen zijn er meerdere leeftijdsindelingen voor de categorie 'jongeren' in omloop. Als het gaat om jeugdwerkloosheid hanteert het CBS de leeftijdsgrenzen 15 tot 25 jaar. De hieronder gepresenteerde cijfers zijn op basis van deze grenzen bepaald.

Jeugdwerkloosheid heeft een bijzondere aandacht van meerdere beleidsinstanties omdat werkloosheid onder jongeren structureel hoger ligt dan bij andere leeftijdsgroepen. Daarnaast zijn de veranderingen in dit werkloosheidspercentage door de jaren heen ook groter. Conjuncturele schommelingen hebben veel meer effect op het jeugdwerkloosheidspercentage dan op dit percentage voor andere leeftijdsgroepen.

In 2022 bedraagt de Twentse jeugdwerkloosheid 6,6 procent. Ten opzichte van een jaar eerder (8,0%) is het werkloosheidspercentage onder jongeren gedaald met ruim 1,4 procentpunt. Deze cijfers betreffen een gemiddelde over 2022. Sinds 2013 is er sprake van een daling van de jeugdwerkloosheid, met uitzondering van het coronajaar 2020. Sinds 2013 is de Twentse jeugdwerkloosheid ruim gehalveerd en daalde het met ruim 8 procentpunten. Landelijk is eenzelfde trend te zien, waarbij de jeugdwerkloosheid gedaald is van 14,2 procent in 2013 tot 7,6 procent in 2022. Hiermee ligt de Twentse jeugdwerkloosheid onder het landelijk niveau.

Ontwikkeling werkloosheidspercentage naar leeftijdsgroep, Twente, vanaf 2013

Jongeren met een uitkering zonder werk of onderwijs

In Twente ontvangen 5.100 jongeren een uitkering, waarvan er 800 onderwijs volgen en 4.300 jongeren geen onderwijs volgen. De groep die een uitkering ontvangt, niet werkzaam is en geen onderwijs volgt, omvat 3.100 jongeren. Een voorbeeld in deze groep zijn jongeren met een uitkering maar die geen mogelijkheid hebben tot het verrichten van betaald werk (bijvoorbeeld een deel van de Wajong).

Jongeren buiten beeld

Al de hierboven genoemde groepen hebben gemeen dat deze in één of meerdere registraties voorkomen. De jongeren staan bijvoorbeeld ingeschreven bij een onderwijsinstelling, zijn als werkenden bekend bij de belastingdienst, als zelfstandige bij de Kamer van Koophandel of zijn ingeschreven als uitkeringsgerechtigde bij de gemeente of het UWV.

Naast deze groepen die bij instanties in beeld zijn, is er nog een andere groep. Dit zijn jongeren waarvan niet bekend is hoe zij de dag doorbrengen en van welk inkomen zij leven. Deze personen worden ook wel 'jongeren buiten beeld' genoemd. Deze jongeren staan in tegenstelling tot de eerder genoemde groepen niet ingeschreven bij één van de genoemde instellingen. Natuurlijk kan het zijn dat in deze groep jonge renteniers en niet werkende huisvaders zitten. Maar het algemene beeld is dat deze groep ook veel jongeren telt die voortijdig de school hebben verlaten en/of kampen met problemen die deelname aan werk of school belemmeren. De vraag is dan ook of deze personen duurzaam economisch zelfredzaam zijn. Hoe groot is deze groep in Twente?

De omvang van deze groep is alleen te bepalen door andere groepen 'weg te strepen' uit de totale lijst van jongeren die ingeschreven staan in het Basis Register Personen (BRP). Wat dan overblijft, is een groep van in totaal 3.700 Twentse jongeren, vier procent van de Twentse jongeren in 2021. Landelijk is deze groep iets groter, vijf procent van de Nederlandse jongeren is buiten beeld. Tussen 2011 en 2021 is het aantal Twentse 'jongeren buiten beeld' afgenomen met zo'n 100 jongeren. Dat is een afname van 3 procent, Landelijk was deze afname groter, namelijk zes procent. De onderstaand samenvattende tabel toont de omvang van de verschillende in deze bijdrage onderscheiden groepen Twentse jongeren, uitgesplitst naar arbeidsactiviteit.

Aantal jongeren naar arbeidsmarktactiviteit in Twente, 2011 en 2021

	2011		2021	
	Absoluut	Procentueel	Absoluut	Procentueel
Onderwijs volgend	24.100	26%	20.300	23%
Onderwijs volgend en werkend	35.000	38%	43.900	42%
Alleen werkend	26.600	29%	28.900	29%
Uitkering zonder werk of onderwijs	3.600	4%	3.100	3%
Jongeren buiten beeld	3.800	4%	3.700	4%
Totaal	93.100	100%	99.900	100%

Bron: CBS, bewerking: Kennispunt Twente, oktober 2022

BIJLAGEN

ARBEIDSMARKTMONITOR TWENTE

Bijlage cijfers op gemeentelijk niveau en definities

Bijlagen

- Informatieve links
- Beroepsbevolking en werkloosheid
- Banen in Twente
- Uitkeringen: WW-rechten
- Uitkeringen: Participatiewet
- Spanning op de arbeidsmarkt
- Definities
- Voorbeelden van economische activiteiten naar SBI sector

INFORMATIEVE LINKS

Sites met actuele regionale en landelijke arbeidsmarktontwikkelingen en arbeidsmarktinformatie:

Twente Index

UWV

(o.a. sectorpublicaties)

Kansrijke beroepen

Provincie Overijssel

(Onderwijs en Werk)

SBB

(Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven)

ArbeidsmarktInZicht Overijssel

Twente.com

Sites met informatie over arbeidsmarktregelgeving:

Rijksoverheid

MKB

Subsidiescanner

NLWerktDoor!

BEROEPSBEVOLKING IN NEDERLAND, TWENTE EN TWENTSE GEMEENTEN

Beroepsbevolking Twente, Nederland en Twentse gemeenten, 2013 - 2022 (x1000)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Twente	337	332	335	333	334	337	341	339	344	354
Nederland	9.187	9.145	9.182	9.215	9.290	9.398	9.540	9.581	9.663	9.898
Almelo	38	36	37	37	37	38	39	38	38	39
Borne	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13
Dinkelland	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15
Enschede	86	84	85	84	82	83	83	83	86	89
Haaksbergen	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Hellendoorn	19	20	19	19	19	20	20	20	20	20
Hengelo	44	43	44	44	44	44	44	44	45	47
Hof van Twente	18	19	19	19	19	19	19	19	19	20
Losser	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
Oldenzaal	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Rijssen-Holten	20	20	20	20	20	21	21	21	21	22
Tubbergen	12	12	12	12	12	12	12	12	12	13
Twenterand	18	18	18	18	18	18	18	18	19	19
Wierden	13	13	13	13	14	13	14	14	14	14

Bron: CBS, bewerking Kennispunt Twente, april 2023.

WERKLOOSHEID IN NEDERLAND, TWENTE EN TWENTSE GEMEENTEN

Werkloosheidspercentage Twente, Nederland en Twentse gemeenten, 2013 - 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Twente	8,5	8,5	8,1	7,6	6,2	4,9	4,3	4,7	3,9	3,3
Nederland	8,2	8,3	7,9	7,0	5,9	4,9	4,4	4,9	4,2	3,5
Almelo	10,0	10,7	10,7	9,3	7,5	5,8	4,7	5,4	4,8	3,8
Borne	6,8	7,2	7,1	6,3	5,1	4,2	3,7	4,0	3,2	2,9
Dinkelland	6,2	6,2	5,9	5,5	4,6	3,8	3,5	3,8	3,0	2,7
Enschede	10,9	10,3	9,4	9,5	8,1	6,2	5,4	5,9	5,1	4,2
Haaksbergen	7,1	7,1	6,2	6,7	5,4	4,3	3,8	4,0	3,4	2,9
Hellendoorn	7,0	7,3	6,9	6,4	4,9	3,9	3,5	3,8	2,9	2,6
Hengelo	8,5	8,7	9,0	8,0	6,1	5,0	4,5	5,3	3,9	3,5
Hof van Twente	6,9	7,0	6,4	5,6	5,1	4,2	3,9	4,0	2,9	2,8
Losser	7,5	7,9	7,7	7,1	5,4	4,6	3,9	4,2	3,4	3,0
Oldenzaal	7,5	7,6	7,1	6,8	5,4	4,4	4,1	4,4	3,8	3,0
Rijssen-Holten	7,1	7,0	6,4	6,0	4,7	3,9	3,5	3,7	2,9	2,6
Tubbergen	6,9	6,9	5,9	5,5	4,5	3,7	3,2	3,5	2,7	2,5
Twenterand	7,7	7,4	6,5	6,3	5,0	4,2	3,6	4,0	3,1	2,8
Wierden	6,8	6,7	6,4	5,8	4,5	3,8	3,6	3,7	2,9	2,6

Bron: CBS, bewerking Kennispunt Twente, april 2023.

ONTWIKKELING AANTAL WERKZAME PERSONEN 2017-2022

Aantal banen naar gemeente, omvang en ontwikkeling (2017-2022)

	Aantal						Ontwikkeling	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	% 2021-2022	% 2017-2022
Almelo	41.580	42.200	43.370	43.000	43.170	45.430	5,3%	9,3%
Borne	6.770	6.860	7.020	7.090	7.320	7.620	4,1%	12,5%
Dinkelland	11.160	11.450	11.760	11.930	11.910	12.280	3,1%	10,0%
Enschede	85.800	87.190	89.410	89.980	89.960	92.590	2,9%	7,9%
Haaksbergen	9.920	10.470	10.930	10.940	10.940	11.370	3,9%	14,7%
Hellendoorn	14.090	14.720	14.720	14.770	14.710	15.040	2,3%	6,7%
Hengelo (o)	48.540	50.000	50.640	51.200	51.460	52.100	1,2%	7,3%
Hof van Twente	15.800	16.160	16.300	16.290	16.380	16.670	1,8%	5,5%
Losser	7.980	8.030	7.920	7.900	7.890	8.420	6,7%	5,6%
Oldenzaal	18.190	18.870	18.800	18.700	19.120	19.430	1,6%	6,9%
Rijssen-Holten	20.190	21.530	22.200	22.550	22.530	23.490	4,3%	16,3%
Tubbergen	8.840	9.320	9.460	9.480	9.430	9.580	1,6%	8,4%
Twenterand	11.560	11.870	12.190	12.100	12.290	12.570	2,3%	8,8%
Wierden	8.220	8.760	9.120	9.550	9.680	10.130	4,6%	23,3%
Totaal Twente	308.630	317.410	323.840	325.490	326.800	336.730	3,0%	9,1%

Bron: BIRO 2023. Bewerking: Kennispunt Twente.

Aantal banen naar sector, omvang en ontwikkeling naar gemeenten en Twente, 2017-2022

	Aantal						Ontwikkeling	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	% 2021-2022	% 2017-2022
Landbouw & visserij	9.300	9.410	9.700	9.490	9.410	9.550	1,5%	2,6%
Industrie	45.490	46.990	47.540	47.050	45.870	46.920	2,3%	3,1%
Bouw	20.770	22.040	22.910	23.320	23.880	24.440	2,3%	17,7%
Handel	61.500	63.350	64.080	64.170	64.860	66.550	2,6%	8,2%
Vervoer en opslag	10.930	10.970	10.970	10.540	10.710	11.140	4,0%	1,9%
Horeca	14.540	15.080	15.700	15.160	14.480	14.910	3,0%	2,6%
Informatie & communicatie	7.380	7.720	7.870	7.900	8.160	8.660	6,2%	17,4%
Financiële instellingen	3.280	3.200	3.140	3.180	3.220	3.340	3,8%	1,9%
Zakelijke diensten	40.630	42.220	43.160	43.810	44.180	45.330	2,6%	11,6%
Overheid	11.110	11.300	11.420	11.520	11.590	11.970	3,3%	7,7%
Onderwijs	21.650	21.850	22.290	23.140	23.660	24.640	4,2%	13,8%
Zorg	49.770	50.800	52.500	53.680	54.610	56.470	3,4%	13,5%
Cultuur & recreatie	6.210	6.350	6.440	6.460	6.070	6.520	7,4%	5,0%
Overige diensten	6.080	6.130	6.130	6.060	6.110	6.290	2,8%	3,4%
Totaal	308.630	317.410	323.840	325.490	326.800	336.730	3,0%	9,1%

Bron: BIRO 2023. Bewerking: Kennispunt Twente.

WW-RECHTEN

Ontwikkeling aantal WW-rechten Twente, Nederland en Twentse gemeenten laatste 12 maanden

	September 2022	September 2023	Verschil vorige maand	%	Verschil 3 maanden	%	Verschil 6 maanden	%	Verschil 12 maanden	%
Twente	5.129	5.298	9	0,2	190	3,7	-27	-0,5	169	3,3
Nederland	152.015	155.119	-1.270	-0,8	2.525	1,7	-3.055	-1,9	3.104	2,0
Almelo	620	787	23	3,0	71	9,9	58	8,0	167	26,9
Borne	195	189	11	6,2	-2	-1,0	-18	-8,7	-6	-3,1
Dinkelland	164	152	0	0,0	-9	-5,6	1	0,7	-12	-7,3
Enschede	1.554	1.566	-22	-1,4	58	3,8	-7	-0,4	12	0,8
Haaksbergen	177	174	9	5,5	11	6,7	4	2,4	-3	-1,7
Hellendoorn	189	228	6	2,7	16	7,5	10	4,6	39	20,6
Hengelo	815	814	-8	-1,0	33	4,2	-7	-0,9	-1	-0,1
Hof van Twente	273	252	6	2,4	-1	-0,4	-23	-8,4	-21	-7,7
Losser	192	155	-7	-4,3	-5	-3,1	-23	-12,9	-37	-19,3
Oldenzaal	257	249	3	1,2	-6	-2,4	-14	-5,3	-8	-3,1
Rijssen-Holten	212	217	-1	-0,5	15	7,4	5	2,4	5	2,4
Tubbergen	124	117	-9	-7,1	-4	-3,3	-11	-8,6	-7	-5,6
Twenterand	192	238	1	0,4	10	4,4	-9	-3,6	46	24,0
Wierden	165	160	-3	-1,8	3	1,9	7	4,6	-5	-3,0

Bron: UWV, bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023. NB: ontbrekende waarden duiden op een aantal kleiner dan 10.

Ontwikkeling aantal WW-rechten < 27 jaar Twente, Nederland en Twentse gemeenten laatste 12 maanden

	September 2022	September 2023	Verschil vorige maand	%	Verschil 3 maanden	%	Verschil 6 maanden	%	Verschil 12 maanden	%
Twente	434	570	38	7,1	137	31,6	71	14,2	136	31,3
Nederland	11.399	12.810	10	0,1	1.130	9,7	-101	-0,8	1.411	12,4
Almelo	70	93	7	8,1	14	17,7	8	9,4	23	32,9
Borne	11	16	4	33,3	6	60,0	5	45,5	5	45,5
Dinkelland	10									
Enschede	169	191	5	2,7	34	21,7	4	2,1	22	13,0
Haaksbergen		15	2	15,4			4	36,4		
Hellendoorn	11	26	4	18,2	11	73,3	4	18,2	15	136,4
Hengelo	70	91	1	1,1	25	37,9	18	24,7	21	30,0
Hof van Twente	14	23	5	27,8	4	21,1	7	43,8	9	64,3
Losser	12	15	2	15,4			2	15,4	3	25,0
Oldenzaal	16	20	1	5,3	-1	-4,8	0	0,0	4	25,0
Rijssen-Holten	17	22	2	10,0	12	120,0	6	37,5	5	29,4
Tubbergen										
Twenterand	12	32	6	23,1	16	100,0	6	23,1	20	166,7
Wierden		11	1	10,0	0	0,0	1	10,0		

Bron: UWV, bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023. NB: ontbrekende waarden duiden op een aantal kleiner dan 10.

UITKERINGEN: PARTICIPATIEWET

Ontwikkeling afgelopen 12 maanden

Ontwikkeling aantal lopende Participatiewet-uitkeringen Twente laatste 12 maanden

	September 2023	Vershil vorige maand	%	Vershil 3 maand	%	Vershil 6 maand	%	Vershil 12 maanden	%
Twente	12.524	-53	-0,4	-98	-0,8	-105	-0,8	-37	-0,3
Almelo	2.220	-27	-1,2	-37	-1,6	-59	-2,6	-87	-3,8
Borne	260	3	1,2	3	1,2	7	2,8	22	9,2
Dinkelland	171	-3	-1,7	4	2,4	3	1,8	-4	-2,3
Enschede	5.256	-10	-0,2	-47	-0,9	-52	-1,0	-90	-1,7
Haaksbergen	242	0	0,0	3	1,3	-6	-2,4	11	4,8
Hellendoorn	323	2	0,6	7	2,2	2	0,6	10	3,2
Hengelo	2.030	-8	-0,4	10	0,5	36	1,8	73	3,7
Hof van Twente	354	-5	-1,4	-20	-5,3	-23	-6,1	-3	-0,8
Losser	264	0	0,0	-8	-2,9	9	3,5	14	5,6
Oldenzaal	415	-2	-0,5	-10	-2,4	-14	-3,3	3	0,7
Rijssen-Holten	308	4	1,3	10	3,4	2	0,7	8	2,7
Tubbergen	107	0	0,0	-3	-2,7	-3	-2,7	-8	-7,0
Twenterand	383	-6	-1,5	-12	-3,0	-13	-3,3	-6	-1,5
Wierden	191	-1	-0,5	2	1,1	6	3,2	20	11,7

Bron: Twentse gemeenten en CBS, bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

Ontwikkeling aantal lopende Participatiewet-uitkeringen Twente tot 27 jaar laatste 12 maanden

	September 2023	Vershil vorige maand	%	Vershil 3 maand	%	Vershil 6 maand	%	Vershil 12 maanden	%
Twente	1.561	-6	-0,4	-17	-1,1	54	3,6	145	10,2
Almelo	269	3	1,1	4	1,5	23	9,3	10	3,9
Borne	35	-1	-2,8	-1	-2,8	4	12,9	4	12,9
Dinkelland	19	-1	-5,0	-1	-5,0	0	0,0	6	46,2
Enschede	577	3	0,5	-14	-2,4	28	5,1	28	5,1
Haaksbergen	27	2	8,0	0	0,0	-2	-6,9	7	35,0
Hellendoorn	62	-1	-1,6	3	5,1	4	6,9	17	37,8
Hengelo	326	-3	-0,9	8	2,5	13	4,2	50	18,1
Hof van Twente	41	-5	-10,9	-13	-24,1	-18	-30,5	-8	-16,3
Losser	37	-1	-2,6	2	5,7	11	42,3	13	54,2
Oldenzaal	45	0	0,0	-1	-2,2	-1	-2,2	14	45,2
Rijssen-Holten	38	2	5,6	4	11,8	2	5,6	3	8,6
Tubbergen	9	-1	-10,0	-2	-18,2	-3	-25,0	-2	-18,2
Twenterand	42	-1	-2,3	-3	-6,7	-6	-12,5	-2	-4,5
Wierden	34	-2	-5,6	-3	-8,1	-1	-2,9	5	17,2

Bron: Twentse gemeenten en CBS, bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

TWENTSE ARBEIDSMARKT

Spanningsindicator 2de kwartaal 2023

BRC Groep	Nederland		Twente		Twente t.o.v. Nederland
	Spanning	Typering	Spanning	Typering	
Accountants	9,70	zeer krap	12,41	zeer krap	krapper
Administratief medewerkers	2,38	krap	1,69	krap	
Adviseurs marketing, public relations en sales	3,74	krap	4,72	zeer krap	krapper
Algemeen directeuren					
Apothekersassistenten	4,37	zeer krap			
Architecten	2,64	krap	3,37	krap	krapper
Artsen	5,58	zeer krap	7,74	zeer krap	krapper
Assemblagemedewerkers	4,86	zeer krap	4,21	zeer krap	
Auteurs en taalkundigen					
Automonteurs	11,69	zeer krap	16,00	zeer krap	krapper
Bakkers	3,54	krap			
Bedieners mobiele machines	3,26	krap	1,12	gemiddeld	
Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs	5,02	zeer krap	3,82	krap	
Beeldend kunstenaars					
Beleidsadviseurs	8,38	zeer krap	8,17	zeer krap	
Beveiligingspersoneel	4,56	zeer krap	2,86	krap	
Bibliothecarissen en conservatoren	2,67	krap			
Biologen en natuurwetenschappers	1,96	krap	1,67	krap	
Boekhouders	9,27	zeer krap	16,00	zeer krap	krapper
Boekhoudkundig medewerkers	3,10	krap	3,12	krap	krapper
Bouwarbeiders afbouw	11,58	zeer krap	3,48	krap	
Bouwarbeiders ruwbouw	3,69	krap	1,34	gemiddeld	
Buschauffeurs en trambestuurders	3,20	krap			
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	5,54	zeer krap	4,23	zeer krap	
Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens	1,47	gemiddeld	1,06	gemiddeld	
Conciërges en teamleiders schoonmaak	6,90	zeer krap	5,04	zeer krap	
Databank- en netwerkspecialisten	15,81	zeer krap	16,00	zeer krap	krapper
Dekofficier en piloten	7,08	zeer krap			
Directiesecretaresses	4,14	zeer krap	3,59	krap	
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	11,57	zeer krap	10,70	zeer krap	
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	3,27	krap	2,51	krap	
Docenten hoger onderwijs en hoogleraren	5,80	zeer krap	9,50	zeer krap	krapper
Elektriciens en elektroniciamonteurs	13,89	zeer krap	15,23	zeer krap	krapper
Elektrotechnisch ingenieurs	16,00	zeer krap	16,00	zeer krap	
Financieel specialisten en economen	13,97	zeer krap	6,50	zeer krap	
Fotografen en interieurontwerpers					
Fysiotherapeuten	9,13	zeer krap	8,70	zeer krap	
Gebruikersondersteuning ICT	10,26	zeer krap	9,69	zeer krap	
Gespecialiseerd verpleegkundigen	16,00	zeer krap	10,56	zeer krap	
Grafisch vormgevers en productontwerpers					
Hoveniers, tuinders en kwekers	5,17	zeer krap	4,55	zeer krap	
Hulpkrachten bouw en industrie	1,17	gemiddeld	1,26	gemiddeld	krapper
Hulpkrachten landbouw					
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	13,62	zeer krap	12,43	zeer krap	
Journalisten	2,33	krap			
Juristen	7,62	zeer krap	6,77	zeer krap	
Kappers en schoonheidsspecialisten					
Kassamedewerkers					
Kelners en barpersoneel					
Keukenhulpen					
Koks	8,04	zeer krap	14,37	zeer krap	krapper
Laboranten	11,95	zeer krap			
Laders, lossers en vakkenvullers					
Land- en bosbouwers					
Lassers en plaatwerkers	5,50	zeer krap	11,43	zeer krap	krapper
Leerkrachten basisonderwijs	13,12	zeer krap	14,04	zeer krap	krapper
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	6,89	zeer krap	3,92	krap	
Loodgieters en pijpfitters	10,37	zeer krap	7,90	zeer krap	

Vervolg vorige pagina

BRC Groep	Nederland		Twente		Twente t.o.v. Nederland
	Spanning	Typering	Spanning	Typering	
Maatschappelijk werkers	2,69	krap	1,49	gemiddeld	
Machinemonteurs	16,00	zeer krap	16,00	zeer krap	
Managers commerciële en persoonlijke dienstverlening					
Managers detail- en groothandel	16,00	zeer krap	8,00	zeer krap	
Managers gespecialiseerde dienstverlening	4,20	zeer krap	5,45	zeer krap	krapper
Managers horeca	8,11	zeer krap			
Managers ICT	5,27	zeer krap	7,69	zeer krap	krapper
Managers logistiek	3,82	krap	3,55	krap	
Managers onderwijs	5,84	zeer krap			
Managers productie	7,51	zeer krap	9,24	zeer krap	krapper
Managers verkoop en marketing	2,55	krap	2,88	krap	krapper
Managers zakelijke en administratieve dienstverlening	2,44	krap	2,46	krap	krapper
Managers zorginstellingen	5,27	zeer krap	4,67	zeer krap	
Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	2,06	krap	1,69	krap	
Medisch praktijkassistenten	6,43	zeer krap	5,03	zeer krap	
Medisch vakspecialisten	5,36	zeer krap	5,51	zeer krap	krapper
Metaalbewerkers en constructiewerkers	6,89	zeer krap	10,74	zeer krap	krapper
Meubelmakers, kleermakers en stoffeerders	3,13	krap			
Militaire beroepen	7,13	zeer krap			
Onderwijskundigen en overige docenten	5,23	zeer krap	4,22	zeer krap	
Overheidsambtenaren	6,21	zeer krap	3,99	krap	
Overheidsbestuurders	9,60	zeer krap			
Politie en brandweer	2,55	krap			
Politie-inspecteurs	1,66	krap			
Procesoperators					
Productcontroleurs	8,75	zeer krap	5,89	zeer krap	
Productieleiders industrie en bouw	14,39	zeer krap	13,81	zeer krap	
Productiemachinebedieners	5,89	zeer krap	6,66	zeer krap	krapper
Psychologen en sociologen	6,25	zeer krap	8,95	zeer krap	krapper
Radio- en televisietechnici					
Receptionisten en telefonisten	3,87	krap	2,99	krap	
Reisbegeleiders	1,46	gemiddeld			
Schilders en metaalspuiters	2,96	krap	1,66	krap	
Schoonmakers	8,59	zeer krap	8,57	zeer krap	
Secretaresses	1,87	krap	1,23	gemiddeld	
Slagers	2,38	krap			
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	3,83	krap	2,42	krap	
Software- en applicatieontwikkelaars	12,07	zeer krap	16,00	zeer krap	krapper
Specialisten personeels- en loopbaanontwikkeling	5,01	zeer krap	4,58	zeer krap	
Sportinstructeurs	2,69	krap	1,42	gemiddeld	
Technici bouwkunde en natuur	8,05	zeer krap	10,57	zeer krap	krapper
Timmerlieden	8,28	zeer krap	6,63	zeer krap	
Transportplanners en logistiek medewerkers	11,93	zeer krap	8,19	zeer krap	
Uitvoerend kunstenaars					
Veetelers					
Verkoopmedewerkers detailhandel	6,80	zeer krap	5,26	zeer krap	
Verleners van overige persoonlijke diensten					
Verpleegkundigen (mbo)	12,17	zeer krap	5,40	zeer krap	
Vertegenwoordigers en inkopers	6,07	zeer krap	6,36	zeer krap	krapper
Verzorgenden	6,29	zeer krap	5,19	zeer krap	
Vrachtwagenchauffeurs	9,12	zeer krap	5,55	zeer krap	
Vuilnisophalers en dagbladenbezorgers					
Winkeliers en teamleiders detailhandel	6,92	zeer krap	8,16	zeer krap	krapper
Zakelijke dienstverleners	3,60	krap	1,62	krap	
	4,62	zeer krap	4,05	krap	

Bron: UWV, Bewerking Kennispunt Twente, oktober 2023.

DEFINITIES EN TOELICHTING OP CIJFERS EN BEGRIPPEN

Definitie WBB (CBS):

Personen van 15-74 jaar zonder werk die direct beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en actief naar werk zoeken.

Gemeentelijke bijstandsuitkeringen (WWB):

Als arbeidsmarktindicatoren zijn twee tabellen met aantallen WWB (bijstand) per einde maand opgenomen. De leeftijdsbegrenzings zijn aangepast aan de leeftijdsbegrenzings in de geregistreerde werkloosheid: een tabel met het totaal van 15 tot 65 jaar en een tabel met het subtotaal van jongeren tot 27 jaar. Op grond van bij gemeenten beschikbare gegevens kan telling niet plaats vinden op aantal personen, maar op het aantal door gemeenten opgegeven "bijstandseenheden" (= aantal huishoudens en niet het aantal personen in de bijstand). In uitgaven van arbeidsmarktmonitor voor september 2012 werden WWB bijstandscijfers van jongeren apart van niet-jongeren weergegeven.

De cijfers verstrekt door gemeenten worden geactualiseerd op door CBS gepubliceerde cijfers afgerond op tientallen, zodra deze vanuit CBS bekend worden. Dit betekent dat in de praktijk dat cijfers van vorige maanden aangepast kunnen worden! Voor de twee laatste maanden die nog niet door CBS worden gedekt worden 'voorlopige cijfers gebruikt gebaseerd op opgaven door gemeenten in de regio. Bij bekend worden van CBS cijfers worden ze door CBS cijfers vervangen. De weergegeven WWB cijfers betreffen binnen de aangegeven leeftijdsgroepen conform de CBS telling het totaal aantal uitkeringen op grond van de Wet werk en bijstand (WWB). Indien in een huishouden met twee partners één partner een WWB-uitkering ontvangt en de andere partner een WWB/ WIJ-uitkering, worden beide uitkeringen meegeteld. Geteld zijn uitkeringen die aan het eind van de verslagperiode niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen. Bij het totaal zijn ook meegeteld de uitkeringen aan bijstandsontvangers van wie de leefvorm onbekend is en uitkeringen met onbekende uitkeringsduur.

Relatie werkloosheid en uitkeringen:

Kenmerk voor werkloosheid is de afwezigheid van werk en tegelijkertijd het zoeken naar en kunnen aanvaarden van werk. Daarbij blijkt dat mensen werkloos kunnen zijn zonder dat ze een werkloosheidsuitkering WW of WBB (bijstandsuitkering) hebben. Ook zijn er mensen die een werkloosheidsuitkering hebben, maar die niet of niet direct op zoek (kunnen) zijn naar werk. Daarmee zijn werkloosheid en het hebben van een werkloosheidsuitkering twee verschillende zaken, die vaak wel met elkaar samenhangen.

Werkloosheid wordt altijd opgegeven in aantallen personen of in een percentage van de beroepsbevolking. Uitkeringen worden soms geteld in aantal mensen die een uitkering hebben, maar heel vaak ook in aantallen van verstrekte uitkeringen per huishouding. Een verstrekte uitkering kan daarmee meerder personen omvatten. Sommige personen ontvangen daarnaast twee soorten uitkering. Het is zaak om werkloosheid en uitkering te scheiden en ook om cijfers over verstrekte uitkeringen en cijfers over aantallen werklozen niet door elkaar te halen. Hetzelfde als hierboven geldt ook voor werkloze jongeren tot 27 jaar en voor jongeren die WWB uitkering hebben. Op landelijk niveau gelden CBS cijfers op basis van een steekproef enquête onder jongeren tot 27 jaar voor weergave van jeugdwerkloosheid. Veel werkloze jongeren registreren zich echter niet als zodanig, zodat zij niet in de NWW tellingen van UWV zitten. Nog minder werkloze jongeren melden zich aan bij de werkpleinen voor hulp van gemeenten op basis van de WWB en er zijn nog minder jongeren die daarbij ook een beroep kunnen doen op de inkomensvoorziening uit WWB. In een aantal andere gevallen krijgen jongeren een inkomensvoorziening uit de WWB, terwijl ze niet meer werkloos zijn. Tot slot verschillen opgaven in aantallen verstrekte inkomensvoorzieningen van aantallen personen.

De conclusie is ook hier dat de cijfers van werkloosheid, geregistreerde jeugdwerkloosheid en jongeren met een uitkering (WW of WWB) sterk van elkaar kunnen verschillen.

Vacatures

In de regionale arbeidsmarktmonitor is gebruik gemaakt van vacaturegegevens van UWV WERKbedrijf (d.w.z. geregistreerde vacatures welke door UWV WERKbedrijf in behandeling zijn genomen/ WBS systeem). Het UWV heeft dit aantal vacatures aangevuld met een waarneming van geregistreerde vacatures in andere systemen. Daarmee kan een indicatie van de markt gegeven worden. Nadrukkelijk moet worden opgemerkt dat uit meldingen van personen die nieuw of ander werk hebben gevonden, moet worden opgemaakt dat veel ingevulde arbeidsplaatsen niet in deze vacaturemeting zitten. Veel te vervullen arbeidsplaatsen worden door werkgevers niet openbaar gemeld of op een andere wijze als vacature geregistreerd.

VOORBEELDEN VAN ECONOMISCHE ACTIVITEITEN NAAR BEDRIJFSSECTOR

SBI Sector	Voorbeelden van activiteiten
Landbouw, bosbouw en visserij	Teelt van granen, peulvruchten en oliehoudende zaden, Teelt van groenten en wortel- en knolgewassen, Teelt van pit- en steenvruchten, Teelt van sierplanten, Fokken en houden van melkvee, Fokken en houden van runderen, Fokken en houden van paarden en ezels, Fokken en houden van schapen en geiten, Fokken en houden van pluimvee, Akker- en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren, Dienstverlening voor de akker- en/of tuinbouw, Dienstverlening voor het fokken en houden van dieren, Bosbouw, Zee- en kustvisserij, Kweken van zoetwatervis en -schaaldieren
Delfstoffenwinning	Winning van zand, grind en klei, Winning van overige delfstoffen n.e.g., Dienstverlening voor de winning van aardolie en aardgas
Industrie	Pluimveeslachterijen, Vervaardiging van aardappelproducten, Vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk, Vervaardiging van bier, Vervaardiging van schoenen, Vervaardiging van deuren, ramen en kozijnen van hout, Drukkerijen van dagbladen, Vervaardiging van kleur- en verfstoffen, Vervaardiging van producten van beton voor de bouw, Algemene metaalbewerking, Vervaardiging van consumentenelektronica, Vervaardiging van auto's, Interieurbouw, Tandtechnische bedrijven, Sociale werkvoorziening, Installatie van elektrische apparatuur
Energievoorziening	Productie van elektriciteit door thermische, kern- en warmtekrachtcentrales, Productie van elektriciteit door wind-energie, Productie van elektriciteit door zonnecellen, warmtepompen en waterkracht, Distributie van elektriciteit en gasvormige brandstoffen via leidingen, Handel in elektriciteit en in gas via leidingen
Waterbedrijven en afvalbeheer	"Winning en distributie van water, Afvalwaterinzameling en -behandeling, Inzameling van onschadelijk afval, Behandeling van onschadelijk afval, Sloop van schepen, witgoed, computers e.d., Gesorteerd materiaal voorbereiden tot recycling, Sanering en overig afvalbeheer
Bouwnijverheid	Projectontwikkeling, Wegenbouw, Stratenmaken, Bouw van kunstwerken, Leggen van rioleringen, buizen en pijpleidingen, aanleg van bronbemaling, Slopen van bouwwerken, Grondverzet, Loodgieters- en fitterswerk, installatie van sanitair, Stukadoren, Bouwtimmeren, Schilderen en glaszetten, Dakdekken en bouwen van dakconstructies, Metselen en voegen
Handel	Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's, Groothandel in groenten en fruit, Groothandel in witgoed, Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen, Warenhuizen, Winkels in brood en banket, Winkels in keukens, Bouwmarkten en andere winkels in bouwmaterialen algemeen assortiment, Winkels in meubels, Winkels in dameskleding, Tuincentra, Markthandel in bloemen, planten, zaden en tuinbenodigdheden, Detailhandel via internet in consumentenelektronica, Colportage, Straathandel
Vervoer en opslag	Openbaar vervoer binnen steden, Vervoer per taxi, Ongeregeld personenvervoer over de weg, Verhuisvervoer, Zee- en kustvaart (passagiersvaart en veerdiensten), Binnenvaart (passagiersvaart en veerdiensten), Personenvervoer door de lucht, Opslag in koelhuizen e.d., Dienstverlening voor vervoer over land, Dienstverlening voor vervoer over water, Weging en meting, Nationale post met universele dienstverplichting, Koeriers
Horeca	Hotel-restaurants, Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentie-oorden, Verhuur van vakantiehuises en appartementen, Jeugdherbergen en vakantiecampen, Kampeerterreinen, Overige logiesverstrekking, Restaurants, Cafeteria's, lunchrooms, snackbars, ijsalons, eetkramen e.d., Eventcatering, Kantines en contractcatering, Cafés
Informatie en communicatie	Uitgeverijen van boeken en databanken, Uitgeverijen van kranten, Uitgeverijen van tijdschriften, Uitgeverijen van computerspellen, Productie van televisieprogramma's, Bioscopen, Maken en uitgeven van geluidsopnamen, Televisie-omroepen, Draadloze telecommunicatie, Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software, Advisering op het gebied van informatietechnologie, Beheer van computerfaciliteiten, Gegevensverwerking, webhosting en aanverwante activiteiten, Persagentschappen

SBI Sector	Voorbeelden van activiteiten
Financiële dienstverlening	Algemene banken, Financiële holdings, Beleggingsinstellingen in financiële activa, Hypotheekbanken en bouwfondsen, Volkskredietbanken en commerciële financieringsmaatschappijen, Schadeverzekeringen (geen herverzekering), Bedrijfspensioenfondsen, Commissionairs en makelaars in effecten, beleggingsadviseurs e.d., Administratiekantoren voor aandelen en obligaties, Hypotheek- en kredietbemiddeling, geldwisselkantoren, bank- en spaaragenschappen e.d., Risicoanalisten en schadetaxateurs, Assurantietussenpersonen, Actuariële en pensioenadviesbureaus, beheer en administratie van pensioenvermogens
Verhuur en handel van onroerend goed	Handel in eigen onroerend goed, Woningbouwverenigingen en -stichtingen, Gemeentelijke woningbedrijven, Verhuur van overige woonruimte, Verhuur van onroerend goed (niet van woonruimte), Bemiddeling bij handel, huur of verhuur van onroerend goed, Beheer van onroerend goed
Specialistische zakelijke diensten	Advocatenkantoren, Notariskantoren, Deurwaarderskantoren, Accountants-administratieconsulenten, Belastingconsulenten, Organisatie-adviesbureaus, Architecten, Keuring en controle van machines, apparaten en materialen, Reclamebureaus, Markt- en opinieonderzoekbureaus, Communicatie- en grafisch ontwerp, Industrieel en productontwerp, Fotografie, Vertalers en tolken, Veterinaire dienstverlening
Verhuur en overige zakelijke diensten	Verhuur van personenauto's en lichte bedrijfsauto's, Operational lease van personenauto's en lichte bedrijfsauto's, Videotheken, Verhuur van automaten, Uitzendbureaus, Reisbemiddeling, Reisorganisatie, Particuliere beveiliging, Facility management, Interieurreiniging van gebouwen, Landschapsverzorging, Brede administratieve dienstverlening, Callcenters, Organiseren van congressen en beurzen, Pakken, sorteren e.d. in loon
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	Algemeen overheidsbestuur, Openbaar bestuur op het gebied van het bedrijfsleven, Defensie, Rechtspraak, Ministerie van Justitie en gevangeniswezen, Politie, Brandweer, Verplichte sociale verzekeringen
Onderwijs	Basisonderwijs voor leerplichtigen, Speciaal basisonderwijs, Brede scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs, Middelbaar beroepsopleiding, Niet-universitair hoger onderwijs, Universitair hoger onderwijs, Dansscholen, Auto- en motorrijdscholen, Afstandsopleiding, Bedrijfsopleiding en -training, Studiebegeleiding, vorming en onderwijs n.e.g., Dienstverlening voor het onderwijs
Gezondheids- en welzijnszorg	Algemene ziekenhuizen, Geestelijke gezondheids- en verslavingszorg met overnachting, Praktijken van huisartsen, Praktijken van tandartsen, Praktijken van fysiotherapeuten, Praktijken van psychotherapeuten en psychologen, Arbeidsbegeleiding en reïntegratie, Ambulancediensten en centrale posten, Verpleeghuizen, Verzorgingshuizen, Thuiszorg, Welzijnswerk voor ouderen, Ondersteuning en begeleiding van gehandicapten, Kinderopvang, Ambulante jeugdzorg, Maatschappelijk werk, Lokaal welzijnswerk
Cultuur, sport en recreatie	Theaters en schouwburgen, Openbare bibliotheken, Musea, Monumentenzorg, Dieren- en plantentuinen, kinderbouwerderijen, Loterijen en kansspelen, Zwembaden, Sporthallen, sportzalen en gymzalen, Paardensport en maneges, Auto- en motorsport, Sportscholen, Zwem- en onderwatersport, Beroepssportvelden, Hengelsport, Organiseren van sportevenementen, Pret- en themaparken, Kermisattracties
Overige dienstverlening	Bedrijfs- en werkgeversorganisaties, Beroepsorganisaties, Werknemersorganisaties, Religieuze organisaties, Gezelligheidsverenigingen, Hobbyclubs, Reparatie van consumentenelektronica, Wasserijen en linnenverhuur, Wassalons en -verzendinrichtingen, Haarverzorging, Schoonheidsverzorging, visagie, pedicures en manicures, Uitvaartverzorging, Crematoria, mortuaria en begraafplaatsen, Sauna's, solaria, baden e.d.
Huishoudens als werkgever	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel
Extraterritoriale organisaties	Extraterritoriale organisaties en lichamen

Kennis punt Twente

Twentehuis
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

www.kennispunttwente.nl
info@kennispunttwente.nl
053 - 487 67 20

kennispunttwente.nl